

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

GREGA MIRT

Ljubljana, 2014

Mirt, G. (2014): Analiza uporabe različnega tipa podaj igralcev najboljših štirih evropskih ekip Evrolige v sezoni 2012/2013.

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA ŠPORT

Športno treniranje

Teorija in metodika košarke

**ANALIZA UPORABE RAZLIČNEGA TIPA PODAJ IGRALCEV
NAJBOLJŠIH ŠTIRIH EVROPSKIH EKIP EVROLIGE V
SEZONI 2012/2013**

DIPLOMSKO DELO

MENTOR
dr. Frane Erčulj, izr. prof.

AVTOR DELA
Grega Mirt

RECENZENT
dr. Goran Vučković, doc.

KONZULTANT
dr. Marko Zadražnik, asist.

Ljubljana, 2014

ZAHVALA

Iskreno zahvalo namenjam mentorju dr. Franetu Erčulju za vso pomoč, nasvete, prizadevanja ter trud pri nastajanju mojega diplomskega dela. Prav tako bi se za vso strokovno znanje in pomoč, ki sem ga bil deležen ves čas študija, zahvalil celotni katedri in profesorjem pri predmetu TM Košarke, vključno z nekdanjim profesorjem, dr. Branetom Dežmanom, ki je s svojim znanjem in občutkom za poučevanje prispeval veliko dragocenih nasvetov pri mojem izobraževanju.

Zahvaliti se želim staršema in celotni družini, ki je verjela vame, mi omogočila študij in ves ta čas stala ob strani. Hvala g. Oliverju Koleniču in soigralcem iz KK Adecco Maribor za pomoč pri izdelavi fotografskega gradiva.

In na koncu posebna zahvala mojima dvema najdražjima osebama, brez katerih bi bilo vse skupaj veliko težje. Draga Petra in hči Zala, hvala za spodbude, vso vajino podporo in pomoč, ob uspešnem zaključku pomembnega poglavja v mojem življenju.

ANALIZA UPORABE RAZLIČNEGA TIPA PODAJ IGRALCEV NAJBOLJŠIH ŠTIRIH EVROPSKIH EKIP EVROLIGE V SEZONI 2012/2013

Grega Mirt

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2014

Športno treniranje, Košarka

Število strani: 67; št. slik: 50; št. virov: 16

Ključne besede: košarka, podaje, Evroliga, zaključni turnir

IZVLEČEK

V diplomskem delu smo želeli ugotoviti strukturo podaj, ki jih uporabljajo košarkarji na najvišjem nivoju evropskega klubskega tekmovanja.

Diplomska naloga je raziskovalnega tipa, zato je metoda dela temeljila na zbiranju podatkov s pomočjo programa VnosDogodkov 0.1.1. Analizirali smo različne tipe podaj igralcev najboljših štirih evropskih ekip Evrolige v sezoni 2012/2013. Podatke za analizo smo pridobili iz posnetkov štirih tekem iz zaključnega turnirja Evrolige, junija 2013. Analizirali smo načine podaj, ki se najpogosteje uporabljajo med igro. Ugotavljali smo razlike v številu enoročnih in soročnih podaj, razlike v številu podaj z dominantno in nedominantno roko, razlike v številu neposrednih in posrednih podaj ter načine in strukturo podaj glede na igralna mesta. Analizirali smo, kateri načini podaj se najpogosteje uporabljajo v prehodnem in postavljenem napadu, ali obstajajo razlike v njihovi strukturi ter v dolžini podaj. Prav tako pa nas je zanimala analiza v strukturi podaj glede na vrsto obrambe, ki jo igra nasprotno moštvo.

The Analysis of the Use of Different Pass Types of the Four Best Teams Players in the Euroleague Season 2012/2013

Grega Mirt

University in Ljubljana, Faculty of sport, 2014

Sports training, Basketball

Number of pages: 67; no. of pictures: 50; no. of sources: 16

Keywords: basketball, passes, Euroleague, Final Four

ABSTRACT

The aim of the diploma paper was to determine the structure of passes used by basketball players at the highest level of the European club competition.

The main part of the diploma paper is the research; therefore it is based on gathering data with the program VnosDogodkov 0.1.1. We analysed different pass types of players of the four best teams in the Euroleague season 2012/2013. The data for the analysis was obtained from recordings of the four games from the Euroleague Final Four tournament in June 2013. We analysed different passes, which are often used during the game. We determined the difference in the number of one- and two-handed passes, of passes with the dominant and non-dominant hand, of direct and indirect passes, and the pass ways and structures depending on the playing position. Our goal was to determine, which types of passes are most often used in the transition and set offense, and whether there are differences in the structure and length of the pass. We were interested in the analysis of the pass structure depending on the type of defence played by the opposing team.

KAZALO

1	UVOD	8
1.1	Podaje.....	10
1.2	Vrste podaj.....	11
1.3	Razvoj tehnike podaj skozi zgodovino košarke in spremembe pravil (povzeto po Gerjević, 1999).....	20
1.3.1	Košarkarska pravila na začetku	21
1.3.2	Pravila od leta 1910, do konca druge svetovne vojne.....	21
1.3.3	Košarka po drugi svetovni vojni	21
1.3.4	Spremembe pravil od leta 1949 do leta 1957.....	22
1.3.5	Pravila od leta 1957 do 1968	22
1.3.6	Pravila od leta 1968 do 1972	22
1.3.7	Spremembe pravil med leti 1976 – 1984	22
1.3.8	Košarkarska pravila od leta 1984 do 1999.....	23
1.3.9	Spremembe pravil in oblik igrišča v zadnjih letih do danes	23
1.4	Posamična tehnika podaj glede na tip igralca.....	23
1.4.1	Karakteristike podajanja žoge.....	28
1.5	Razlika med podajo in asistenco	30
1.6	Prehodni in postavljen napad.....	30
1.7	Problem in cilji	31
2	METODE	33
2.1	Preizkušanci.....	33
2.2	Pripomočki.....	34
2.3	Postopek zbiranja podatkov	36
2.4	Metode obdelave podatkov	37
3	REZULTATI Z RAZPRAVO	38

3.1	Struktura (profil) podaj, ki jih uporabljajo najkakovostnejši evropski igralci oz. ekipe	38
3.2	Razlike v številu enoročnih in soročnih podaj.....	39
3.3	Razlike v številu podaj z dominantno in nedominantno roko	41
3.4	Razlike v številu neposrednih (brez odboja od tal) in posrednih podaj (z odbojem od tal)	42
3.5	Struktura (profil) podaj po igralnih mestih (tipih igralcev)	42
3.6	Razlike v strukturi podaj med posameznimi igralnimi mesti (tipi igralcev)	45
3.7	Načini (tehnike) podaj, ki se najpogosteje uporabljajo v prehodnem (tranzicijskem) napadu in postavljenem (pozicijskem) napadu.....	48
3.8	Struktura (profil) podaj v prehodnem (tranzicijskem) napadu in postavljenem (pozicijskem) napadu.....	50
3.9	Razlike v dolžini podaj, ki se uporabljajo v prehodnem in postavljenem napadu	55
3.10	Razlike v strukturi podaj glede na vrsto obrambe (osebna, conska), ki jo igra nasprotno moštvo	57
4	SKLEP	60
5	CITATI.....	63
6	VIRI.....	64

1 UVOD

Košarka je zapletena in kompleksna moštvena športna igra, za katero so značilne ciklične in aciklične strukture gibanja, v okviru katerih prevladujejo hitra in dinamična gibanja z žogo in brez nje (Erčulj, 1998). Sestavljena je iz dveh faz (napad, obramba) in v vsaki fazi dveh pod-faz (prehodni napad, postavljeni napad, prehodna obramba, postavljena obramba), ki so med seboj povezane in soodvisne. Za uspešno in učinkovito igro na posameznem igralnem mestu oziroma za opravljanje določene igralne vloge, je potrebno obsežno košarkarsko znanje. Poleg univerzalnega (tehničnega in taktičnega) košarkarskega znanja morajo posamezni tipi igralcev obvladati tudi specifična tehnična in taktična znanja. Proces treniranja v košarki je tako usmerjen v pridobivanje osnovnega in specialnega tehnično-taktičnega znanja. Košarka je moštvena igra z zelo bogato in raznovrstno taktiko. Ta predstavlja smotrno izbiranje posamičnih, skupinskih in skupnih igralnih dejavnosti v igri s tekmečem (Dežman, 2005).

Košarkarska tehnika je sklop najbolj učinkovitih načinov gibanja igralca z in brez žoge (tehničnih elementov in njihovih povezav), ki morajo biti usklajena s pravili igre in taktiko reševanja igralne situacije. Hkrati mora izkoristiti vse trenutne gibalne in psihične zmožnosti igralca. Tehnične elemente lahko sestavljamo v različnih povezavah (kombinacijah). V teh poznamo začetne, vezne in sklepne tehnične elemente. Kombinacije le teh dobijo taktični značaj šele v okviru taktičnih elementov. Zaradi tega je izpopolnjevanje tehnike tesno povezano z urjenjem, utrjevanjem in izpopolnjevanjem taktike ter igre na en in na dva koša (Dežman, 2004).

Zaradi posebnosti gibalnega sistema, vsak igralec v svoji karieri goji svoj slog tehnike, ki lahko odstopa od idealne. Sprememba temeljne oblike tehnike se lahko zgodi tudi zaradi spremenjenih okoliščin igralnih situacij. Pomembno vlogo pri tem ima stopnja ravni razvitosti gibalnih sposobnosti košarkarja, sploh v mladosti, ko se v telesu dogaja buren telesni razvoj, posledično pa tudi zaradi ravni morfoloških sprememb v gibalnem sistemu. Zaradi opisanega osvajanja tehnike, ta ni nikoli dokončani proces v igralčevi karieri (Dežman 2005).

Košarkarske podaje uvrščamo med tehnične elemente napada z žogo. Žogo lahko podajamo na več načinov. Izbira je odvisna od igralnih okoliščin. Čim več načinov podajanja obvlada igralec, uspešnejši bo v igri. Zelo pomembno je, da so podaje hitre, točne, dovolj močne, pravočasne in presenetljive za nasprotnika. Če je potrebno, lahko pred podajo izvedemo varanje meta, prodora ali podaje. Kadar učimo mladega košarkarja, naj bodo podaje izvedene s popolno iztegnitvijo rok. Kasneje v članskih kategorijah, podajalci izvajajo večinoma podaje iz zapestja, saj so take podaje hitrejše. Kadar podajamo z obema rokama, žogo držimo z obema rokama tako, da oblikujeta oba palca in kazalca črko W. Pri enoročnih podajah žoga leži na prstih ene roke tako, da je kazalec na njeni sredini. Podajamo lahko posredno ali neposredno. Pri posrednih podajah podajamo ob tla. Pomembno je, da podajamo tako, da se žoga odbije v izhodiščni položaj igralca, ki jo lovi (Dežman, 2005).

Evroliga (*ang. Euroleague*) je najmočnejše evropsko klubsko košarkarsko tekmovanje, kjer se med seboj merijo najboljše ekipe stare celine. Gre za najvišjo stopnjo klubskega košarkarskega tekmovanja v Evropi, v kateri tekmujejo ekipe iz več kot 18 različnih držav, članic FIBA Evrope (Euroleague Basketball, 2013).

Lanski finalni turnir četverice je potekal v Londonu v tamkajšnji O2 Areni. Šlo je za 13. sezono moderne dobe Evrolige in skupno 56. sezono evropskih košarkarskih klubskih tekmovanj. Zmage so se na koncu veselili igralci Atenskega Olympiakosa (Grčija), ki so v finalu s 100 proti 88 premagali Real iz Madrida. Grki so postali šele 3. moštvo od uvedbe Final Foura, ki je uspelo zmagati dvakrat zaporedoma in tako ubraniti naslov prvaka iz pretekle sezone.

V svojem diplomskem delu se bomo osredotočili na analizo podaj vrhunskih košarkarjev na tekmah najvišjega nivoja evropske klubske košarke. Zanimalo nas bo, katere načine in vrste podaj uporabljajo posamezni tipi igralcev na finalnem turnirju Evrolige, ki je potekal od 10. do 12. maja 2013 v Londonu. Kot veliko strokovnjakov in trenerjev tudi sam menim, da je dobra, natančna podaja eden od najpomembnejših elementov košarkarske igre. Dobra podaja je polovica koša, če je pravočasna in dovolj precizna. Analizo bomo opravili na štirih tekmah; dveh polfinalih, tekmi za tretje mesto in finalu.

1.1 Podaje

Vsak napad v košarki se prične s podajo izza čelne črte košarkarskega igrišča po prejetem košu. Ob dosojenem prekršku, osebni napaki, igralci prav tako z žogo stopijo za čelno ali bočno črto (odvisno, kje je bila dosojena napaka oz. prekršek) in jo podajo v igro. Dobro obvladovanje osnovnih vrst podaj, njihova nadgradnja, kot tudi občutek za pravočasno, učinkovito podajo, daje posameznim igralcem večjo veljavnost v sami igri. Pri specializaciji igralcev po igralnih mestih pride tudi do specializacije posameznih vrst podaj, glede na uporabnost za igralca na posameznem igralnem mestu (npr. centri, ki naj ne bi spuščali žoge v višino prsi – podaje nad glavo, baseball diagonalna podaja preko ramena z eno roko). Ker razvoj košarkarske igre prinaša vse več univerzalnosti¹ v igri, kar pomeni, da naj posamezni igralec obvlada čim več tehnično – taktičnih elementov za igranje na čim več igralnih mestih. S tem se je potrebno spopasti že v mlajših selekcijah, kjer je naloga trenerjev, da mlade košarkarje navadijo in naučijo čim več veščin podajanja. Podana žoga mora biti hitra, ostra, natančna, kar poveča njeno učinkovitost, uporabnost (npr. takojšen met po sprejemu, prehod v vodenje, podajo) (prirejeno po Cilenšek, 2001, str. 70).

Podaja je najhitrejša in najučinkovitejša pot žoge od igralca do igralca. Uporablja se za hiter premik žoge po igrišču, hiter protinapad, povzroča zmedo obrambi, omogoča podati žogo prostim soigralcem in s tem možnost doseganja točk, ali za možnost prenosa žoge po skoku iz obrambne v napadalno polovico. Podaja je ena od najbolj zanemarjenih tehničnih veščin v košarki in čeprav je doseganje točk veliko bolj glamurozno kot dobra podaja, se morajo igralci naučiti, da podaja pripravi igralcu situacijo za met na koš – ekipa ne bo dosegla koša, če ne bo posameznik najprej uporabil dobre tehnike podajanja. Igralci se morajo zavedati, da boljši kot si podajalec, boljši igralec si, kar naredi posledično ekipo močnejšo in uspešnejšo (McGee, 2007).

¹ univerzalnost – prid. 1. Ki se nanaša na celoto, splošnost, ne na posamezno; 2. Ki obsega različna področja, ustreza univerzalnim zahtevam; 3. Ki je primeren, uporaben za različne namene, vsestranski... (SSKJ, str. 1459)

Podajanje in lovljenje sta najbolj zanemarjeni osnovi v košarki. Bistveno je, da igralci razvijajo te spretnosti in s tem zgradijo uspešen kolektivni napad (Krause, D. Meyer in J. Meyer, 1999).

Igralci, ki so dobri podajalci in sprejemalci imajo zelo dobre možnosti, da postanejo zelo pomembni člani v svojem moštvu. S stališča trenerja, dobra podaja nagiba k pritisku na obrambno moštvo in na to, kako nasprotnikovo obrambo zlomiti. Ker je podaja najhitrejša možnost gibanja žoge od igralca do igralca in izloči obrambo, bi podaja morala biti primarno orožje vsakega moštva v napadu (Krause, D. Meyer in J. Meyer, 1999).

Podajanje in lovljenje sta najbolj učinkovita načina, kako doseči napadalni cilj – podati žogo prostemu igralcu in ustvariti priložnost za neoviran met na koš (Krause, D. Meyer in J. Meyer, 1999).

1.2 Vrste podaj

V košarki poznamo več različnih vrst podaj. Kratko bomo predstavili osnovne podaje, kako jih izvajamo in kakšna je njihova uporabnost:

a) Podaja z obema rokama izpred prsi

Žogo držimo z obema rokama pred prsmi. Podajo izvedemo z iztegovanjem rok v ramenih in komolcih. Z upogibanjem in zasukom zapestij damo žogi ustrezno smer vrtenja. Podajamo lahko neposredno ali z odbojem od tal. Kadar podajamo na večjo razdaljo, naredimo z žogo krožni gib od spodaj navzgor – naprej, da dobimo večji zamah.

Slika 1. Podaja z obema rokama izpred prsi (Foto: Kolenič, 2014).

b) Podaja z obema rokama iznad glave

Žoga leži iznad glave na blazinicah prstov obeh rok, ki sta v komolcih nekoliko pokrčeni. Podajo izvedemo z iztegovanjem rok v komolcih, z upogibanjem in zasukom zapestij pa damo žogi ustrezno smer in vrtenje. Po podaji ne smemo zamahniti z iztegnjenimi rokami navzdol. Kadar podajamo na daljšo razdaljo, bo zamah nad glavo večji.

Uporabnost: podaje izpod koša (prva podaja v protinapad), postavljen napad (kadar podajamo centrom), visoki igralci, zlasti, če jih obkrožajo nižji obrambni igralci.

Slika 2. Podaja z obema rokama iznad glave (Foto: Kolenič, 2014).

c) Podaja z obema rokama od spodaj (vročitev žoge)

Žogo držimo z obema rokama od spodaj v višini pasu. Ko pride soigralec mimo nas, mu z gibom iz ramen od spodaj navzgor in z iztegovanjem rok v komolcih vročimo žogo. Kadar je soigralec bolj oddaljen od nas, mu podamo žogo z zamahom rok navzgor v ramenih, z iztegovanjem rok v komolcih in s sukanjem zapestij navzgor. Na večje razdalje podamo tako, da zamahnemo z žogo ob boku. Gib izvedemo iz ramen, smer in višino pa damo žogi s sukanjem zapestij navzgor. Uporabljamo: pri križanju z vročitvijo.

Slika 3. Podaja z obema rokama od spodaj - vročitev žoge (Foto: Kolenič, 2014).

d) Podaje z eno roko bočno in/ali v višini rame (a) in iznad rame (b)

(a) Kadar podamo z desno roko prenesemo žogo z levo roko v višino ali iznad desne rame, nato jo z iztegovanjem desne roke v komolcu in upogibanjem roke v zapestju podamo v želeno smer. Druga roka zapusti žogo na začetku podaje. Podamo lahko neposredno ali z odbojem od tal. Hkrati s podajo naredimo izkorak za podano žogo.

Slika 4. Podaja z eno roko v višini rame (Foto: Kolenič, 2014).

(b) Kadar podajamo na večje razdalje, zamahnemo z žogo nazaj tako, da zasučemo trup. Nato naredimo izkorak z nasprotno nogo, zavrtimo trup v smeri podaje in iztegnemo roko v komolcu. Z upogibanjem roke v zapestju damo žogi ustrezno vrtenje in smer. Na ta način podamo žogo neposredno v roke soigralca.

Uporabnost opisanih podaj: pri postavljenih napadih in pri prenosu žoge (prva podaja v protinapad). Učinkovite so proti napadalnim obrambam.

Slika 5. Podaja z eno roko iznad rame (Foto: Kolenič, 2014).

e) Podaja z eno roko od spodaj

Izhodiščni položaj je identičen kot pri podani žogi z obema rokama od spodaj. Soigralcu jo podamo na prstih in dlani ene roke tako, da nekoliko dvignemo roko v ramenu in jo iztegnemo proti njemu v komolcu. Na večjo razdaljo lahko podamo tako, da prenesemo žogo ob bok na strani žoge. Roka, s katero podamo, zajame žogo od spodaj, druga drži žogo na zgornji strani. Druga roka spremlja žogo v fazi zamaha nazaj, nato pa žogo zapusti. Podamo iz rame, komolec je iztegnjen, višino vrtenja damo žogi z gibom iz zapestja. Uporabljamo: pri križanju z vročitvijo.

Slika 6. Podaja z eno roko od spodaj (Foto: Kolenič, 2014).

f) Podaja z eno roko preko glave s strani

Ta podaja je zelo podobna metu, ki ga izvajamo preko glave, le da je v tem primeru amplituda zamaha roke večja. Prav tako je večja tudi hitrost žoge, njeno gibanje pa bolj premočrtno. Lahko podajamo iz mesta, v skoku (s sonožnim ali enonožnim odzivom) ali iz vodenja.

Uporabnost: kadar želimo podati preko rok obrambnega igralca, med prenosom žoge ali v zaključku napada.

Slika 7. Podaja z eno roko preko glave s strani (Foto: Kolenič, 2014).

g) Podaja z eno roko iz vodenja

Poznamo več vrst podaj iz vodenja:

- **v višini rame**

Po zadnjem vodenju žogo močno potisnemo ob tla tako, da se nam odbije do višine rame. V tem položaju jo zajamemo z blazinicami prstov od zadaj (prsti so usmerjeni navzgor) in jo podamo na enak način kot pri podaji z eno roko v višini rame. Hkrati naredimo izkorak z eno od nog.

Slika 8. Podaja z eno roko iz vodenja v višini rame (Foto: Kolenič, 2014).

- **podaja od spodaj**

Po zadnjem odboju se mora žoga odbiti do višine prstov roke, ki visi iztegnjena ob strani telesa. Zajamemo jo z blazinicami prstov od spodaj z zadnje strani (prsti so usmerjeni proti tlam) in jo z gibom iz rame ter upogibanjem zapestja usmerimo v želeno smer. Hkrati naredimo izkorak z eno od nog.

Slika 9. Podaja z eno roko iz vodenja od spodaj (Foto: Kolenič, 2014).

- **podaja bočno**

Po zadnjem odboju se mora žoga odbiti v višino pasu ali prsi, vendar za dolžino roke ob bok. Z blazinicami prstov jo zajamemo od zadaj (prsti so usmerjeni vstran) in jo podamo z bočnim gibom iz rame naprej in upogibanjem zapestja ob obrambnem igralcu v želeno smer. Hkrati naredimo korak z eno nogo vstran.

Slika 10. Podaja z eno roko iz vodenja bočno (Foto: Kolenič, 2014).

- **podaja z eno roko za hrbtom**

Po vodenju mora biti zadnji odboj tako visok kot pri prejšnji podaji. Žogo zajamemo z blazinicami prstov s prednje strani (prsti so usmerjeni v tla), nato jo s krožnim gibom iz rame prenesemo na hrbet in usmerimo z upogibanjem zapestja v želeno smer (neposredno ali posredno proti soigralcu).

Slika 11. Podaja z eno roko iz vodenja za hrbtom (Foto: Kolenič, 2014).

- **podaja z odbojem od tal (spredaj, zadaj)**

V primernem trenutku žogo po odboju od tal prestrežemo z blazinicami prstov. Usmerimo jo z iztegovanjem roke v komolcu in upogibanjem zapestja v tla tako, da se odbije v želeno smer. Podaja je podobna gibu pri vodenju, le da je gib pri podaji izrazitejši. Blazinice prstov postavimo na žogo od zgoraj.

Slika 12. Podaja z eno roko iz vodenja v tla (Foto: Kolenič, 2014).

Podaje iz vodenja so koordinacijsko zahtevne. Zahtevajo dobro obvladovanje žoge. Zaradi nepredvidljivosti so izredno učinkovite tako v prenosu žoge kot tudi v postavljenem napadu.

Pri vseh posrednih podajah moramo paziti na to, da je zadnji odboj žoge od tal tako visok, da nam omogoči hiter prehod v podajo.

h) Podaja z odbojem z eno roko

Pred odzivom pogledamo, kje stojijo naši soigralci, nato se pravočasno odrinemo (ko začne žoga padati navzdol) in visoko iztegnemo roko. Ko se z blazinicami prstov

dotaknemo oboda žoge s strani, jo z gibom iz zapestja usmerimo proti soigralcu, ki je najboljše postavljen.

Uporabnost: zlasti pri sodniških metih ali pri skoku v napadu in v obrambi (Dežman, 2004).

Slika 13. Podaja z odbojem z eno roko (sodniški met) (Foto: Kolenič, 2014).

Slika 14. Podaja z odbojem z eno roko po skoku (Foto: Kolenič, 2014).

i) Podaja nad obroč t.i. »Alley-opp«

V košarki je to podaja, v kateri en igralec poda žogo nad obroč ali v bližino obroča - table. Če je podaja nad koš dovolj natančna, jo soigralec v zraku po skoku ulovi in takoj (ne da bi stopil na tla) zabije ali položi v koš. Alley-opp združuje elemente timskega dela, natančnosti in pravočasnosti. Za to podajo velja in se jo šteje za eno najspektakularnejših v košarki.

Običajno vključuje igralca A (z žogo) in B (brez žoge). Igralec A igralcu B vrže žogo v zrak v primernem trenutku. Takšno podajo je med igro težko izvesti, saj zahteva dobro uigranost in komunikacijo med obema akterjema; podajalcem in sprejemalcem. Velikokrat gre za dogovorjen napad (med igralcema, ob minuti odmora, ko je do konca le še par sekund do izteka napada, moštvo pa izvaja čelni ali

bočni vnos), lahko pa igralci uporabljajo za to posebne znake. Soigralec npr. pokaže igralcu z žogo, s prstom ali mimiko telesa, da naj mu ta vrže žogo nad obroč, saj je pripravljen da bo žogo v zraku ulovil in zabil v koš. Podajalec mora biti sposoben predvideti gibanje soigralca proti košu, da mu bo lahko v ustreznem trenutku podal natančno žogo, saj v nasprotnem primeru podaja ne bo uspešna (Alley-Opp (Basketball), 2014).

Uporabnost: zlasti podajo uporabljajo igralci v uigranih napadih, z željo navdušiti gledalce. Podaja je uporabna zlasti, ko je v ekipi skočen visok igralec, ki ima odlične sposobnosti žogo zabiti skozi obroč. Velikokrat igralci takšno podajo izvajajo, ko je do konca napada le še par sekund, moštvo pa izvaja čelni ali bočni vnos ali ima postavljen napad. Včasih gre tudi za dogovor med minuto odmora. Takšne podaje lahko uporabimo tudi v protinapadih 2 na 0, 2 na 1 ali zgodnjih napadih, kadar obramba še ni postavljena ter seveda pri postavljenih napadih, kadar obramba zamudi, ni pozorna na žogo in igralca, ki ga pokriva, se zaleti v blokado ali napadalec vteče obrambnemu za hrbet in si s tem ustvari prednost ter neovirano pot do koša.

Negativne lastnosti:

Velikokrat se pri takšnih poskusih zgodi, da žoge končajo izven igrišča in ne dosežejo zelenega cilja. Trenerji so zaradi tega velikokrat jezni, kadar igralci izvajajo le te neuspešno in niso v skladu z dogovorom na relaciji trener - igralec.

Pozitivne lastnosti:

Dvigujejo vzdušje in dajejo ekipi dodaten elan, navdušujejo gledalce in delajo igro veliko bolj atraktivno in zanimivo.

Slika 15. Podaja nad obroč (Foto: Kolenič, 2014).

Slika 16. Podaja nad obroč iz protinapada (Alley-Opp (Basketball), 2014).

j) Slepa podaja (No-look pass)

Slepi podaji v angleščini in v košarkarskem žargonu pravimo »no-look pass«. Izvaja se tako, da igralec pogleda stran od smeri podane žoge. Te podaje so tvegane in redko uporabljene, vendar kadar se jih izvaja pravilno, lahko zmedejo obrambo. No-look podaje so bile in so popularizirane s strani igralcev kot so; Pete Maravich, Isiah Thomas, Magic Johnson, Larry Bird, Jason Kidd, Rajon Rondo, Michael Jordan, John Stockton, Ricky Rubio in Steve Nash (Basketball moves, 2014).

Slika 17. Slepa podaja (Foto: Kolenič, 2014).

1.3 Razvoj tehnike podaj skozi zgodovino košarke in spremembe pravil (povzeto po Gerjević, 1999)

Za košarko kot športno panogo velja, da so se skozi njen dinamični razvoj in zgodovino velikokrat spremenila pravila. Zato moramo razvoj vsakega košarkarskega elementa gledati skozi interakcijo tehnike, taktike in pravil. To je trikotnik, v katerem so si ti trije elementi nenehno merili moči in vplivali na zelo hiter razmah košarkarske igre.

1.3.1 Košarkarska pravila na začetku

Prva košarkarska pravila iz leta 1892, 1893 in 1895 omenjajo podajanje kot glavno obliko prenosa žoge po igrišču, ki je razdeljeno na tri tretjine. V vsaki tretjini so trije igralci, ki so razporejeni na področje obrambe, sredino igrišča in napad. V tem obdobju je vsak igralec, potem ko je sprejel žogo, lahko ali podal naprej ali pa vrgel na koš, in sicer z mesta sprejema. Igralec, ki je prešel v vodenje žoge, ni smel metati na koš, pač pa je lahko žogo samo podal.

Prve velike spremembe prinašajo pravila iz leta 1897, v katerih je točno določena:

- oblika in teža žoge;
- število igralcev je omejeno na 5 in se lahko gibajo po celem igrišču;
- zadetek šteje dve točki;
- igralci lahko vodijo žogo.

1.3.2 Pravila od leta 1910, do konca druge svetovne vojne

Tehnika podajanja ima vse večji pomen kot del taktike igre, ker omogoča več različnih rešitev v fazi postavljenega napada in je dominanten tehnični element. Igralci v napadu postajajo vse bolj natančni v napadalnih nalogah. Izoblikuje se postavljen napad. V obrambi se začnejo pojavljati novi taktični elementi, razvijajo se osnove conske postavitve, s čimer se pomen podaj še poveča.

1.3.3 Košarka po drugi svetovni vojni

Vodenje žoge je bil eden od glavnih elementov destrukcije igre, ker so igralci žogo lahko vodili neomejeno dolgo. V prostoru pod košem pa še vedno ni obstajalo pravilo »treh sekund«, kar je omogočalo visokim igralcem zadrževanje pod košem. Tako so žogo dobesedno le potiskali v koš. Zaradi tega je bila tehnika podajanja žoge visokim igralcem zelo učinkovita in ena od najbolj pomembnih tehnik podajanja, ki so jo morali obvladati zunanji igralci.

1.3.4 Spremembe pravil od leta 1949 do leta 1957

V teh letih se pojavijo spremembe vezane na dimenzije in obliko košarkarskega igrišča. Pomembnih sprememb glede tehnike in taktike ni bilo.

1.3.5 Pravila od leta 1957 do 1968

V tem obdobju so moštva z visokimi in počasnimi igralci izgubljala svojo prednost, saj se je uveljavilo pravilo treh sekund. Prostor pod košem je dobil obliko trapeza. Širina trapeza in pravilo treh sekund je prisililo visoke igralce, da razvijajo svojo tehniko igranja pod košem.

Podajanje igralcu, ki vteka v prazen prostor, je postavilo nove kriterije pri podajanju in sicer igralcem, ki podajajo v prostor pod košem, kot za igralce, ki žogo sprejemajo. Visoki igralci so tako morali postajati hitri in okretni.

1.3.6 Pravila od leta 1968 do 1972

V tem obdobju se kažejo prvi poskusi približevanja NBA-ju. Igra je bila hitra in atraktivna. Na vseh pozicijah so prevladovali dotiki kot glavno obeležje v napadu in obrambi. Tako je FIBA odločila, da košarka lahko postane bolj kontaktna igra, kar je ena največjih kvalitetnih sprememb v košarki do danes.

Odpirale so se nove tehnično-taktične podrobnosti, ki so postajale v procesu učenja tehnike zelo pomembne, in sicer:

- podajanje na zunanjo roko, podaja od obrambe;
- pravočasnost podaje;
- gibanje od žoge, proti žogi.

1.3.7 Spremembe pravil med leti 1976 – 1984

Zaradi hitrih sprememb, ki so jih prinesla nova pravila, se je postavilo vprašanje različne interpretacije posameznih pravil. Zato je največja kvaliteta, ki so jo uvedle

tehnične komisije FIBA-e, uradna razlaga pravil, ki je izbrisala vse nejasnosti glede interpretacije posameznih pravil in je omogočila, da vsi uporabniki razlagajo pravila čim bolj enotno.

1.3.8 Košarkarska pravila od leta 1984 do 1999

Za košarko lahko rečemo, da je v uravnoteženem odnosu igre v napadu in obrambi. Trenerji morajo posvetiti enako pozornost tako igri v napadu in obrambi, ker le obvladovanje obeh faz igre zagotavlja uspeh.

Pri podajah je bilo od sedaj dovoljeno v napadu žogo podati soigralcu nad višino obroča, kjer jo je le ta lahko sprejel in zabil v koš.

1.3.9 Spremembe pravil in oblik igrišča v zadnjih letih do danes

Od leta 2000 do danes so se košarkarska pravila kar nekajkrat spremenila. Navedli bomo samo nekatere glavne spremembe pravil, ki so imele precejšen vpliv na način igranja in tudi na tehniko oz. strukturo košarkarskih podaj.

Spremembe pravil od leta 2000 do danes so v košarko vnesle večjo intenzivnost in hitrost igre. Skrajšan čas napada je prisilil igralce v hitrejše napadalne akcije in ritem igre. Posledično se je zaradi skrajšanega napada povečalo število napadov enega moštva. Igra je postala bolj dinamična in hitra, saj mora žoga hitreje krožiti od igralca do igralca, kar pomeni večje število podaj v napadu. Zaradi skrajšanja časa za prenos žoge v napadalno polovico in vse večjega pomena tranzicijske igre, podaje pridobivajo na pomenu tudi pri prenosu žoge in v fazi tranzicije (Uradna košarkarska pravila 2010, 2010).

1.4 Posamična tehnika podaj glede na tip igralca

Zaradi hitrejše košarkarske igre in vedno bolj pogostih tranzicijskih oblik napada je po Gerjeviću (1999) tehnika podajanja postala ena najbolj učinkovitih načinov

premagovanja nasprotnika. Nobena stvar ne demoralizira obrambe tako kot dobra in pravočasna podaja, ki omogoča doseganje lahkega koša. Ker postaja hitrost dandanes glavna karakteristika košarkarske igre in ker s podajo najhitreje premagujemo prostor, postaja le-ta dominanten tehnični element prihodnosti košarke, s katerim se realizirajo nove taktične ideje.

»Zelo pomembno je, da pri tehniki podajanja žoge razlikujemo osnovni motorični obrazec, ki je vsem enak ter po katerem se izvaja pravilna tehnika in individualni stil vsakega igralca. Ta je potem odvisen od lastnosti posameznika, njegove igralne pozicije, višine, moči, itd.« (Gerjević, 1999).

»Znati igrati z igralci na različnih pozicijah, prodreti med dva, tri ali štiri igralce in podati prostim soigralcem, so karakteristike, ki jih morajo imeti kvalitetni igralci, ker ti očarajo publiko« (Gerjević, 1999).

V košarki poznamo pet tipov igralcev, ki jih tudi imenujemo:

- a) številka ena (1) – organizator igre, voditelj igre, graditelj igre in kontrolor žoge (ang. *point guard, playmaker, quarterback, ball handler*);
- b) številka dva (2) – branilec - strelec, branilec - realizator in visoki branilec (ang. *second guard, shooting guard*);
- c) številka dva/tri (2/3) – branilec - krilo (ang. *off guard-forward*), (3) – nizko krilo (ang. *small forward*);
- d) številka štiri (4) – krilni center (ang. *forward center*) ali visoko močno krilo (ang. *power big forward*);
- e) številka pet (5) – center (nizki post – do 3 m od koša – ang. *low post*, srednji post – od 3 do 4.5 m od koša ang. *medium post* in visoki post – od 4.5 m od koša – ang. *high post*).

a) Številka (1), organizator igre:

Igralci na mestu organizatorja morajo že v trenutku sprejema prve ali druge podaje, med prenosom žoge, videti in napadati slabosti tranzicijske obrambe. Tipi igralca, kot so organizatorji, morajo imeti dobro razvite značilnosti, ki jim omogočajo pravočasno in točno podajanje. Organizator igre mora razumeti način sodelovanja s krilom in centrom (npr.: kako in kdaj podati žogo krilu in centru glede na postavitev in pokrivanje obrambnega igralca).

Po Trniniću (2006) mora biti organizator igre vodja in »trener na igrišču« (t.i. trenerjeva desna roka), saj je njegova vloga organiziranje in oblikovanje igre. Podajanje žoge prostemu igralcu v najboljšem položaju se obravnava s posebnim košarkarskim občutkom prvega organizatorja igre. Z vidika zahtevnosti, odgovornosti, pomembnosti in složnosti, zahteva vloga prvega organizatorja igre nujno visoko raven koncentracije, samodiscipline in percepcijo vsega tistega, kar se dogaja na igrišču (npr.: prepoznavanje in anticipiranje linije gibanja soigralcev, kako bi pravočasno in točno podal žogo najbolje postavljenemu igralcu).

Delo prvega organizatorja igre v fazi postavljenega napada je organizacija napada, razigravanje soigralcev z natančnimi in uporabnimi podajami, saj mora primarno forsirati organizirano igro in ne met na koš.

Povsem razumljivo je, da morajo biti branilci sposobni izvajati tehniko z dominantno in nedominantno roko. Zato morajo biti neustavljivi, nepričakovani in nepredvidljivi z vidika uporabe vseh možnosti v igri. V tem kontekstu mora imeti organizator dobro kontrolo žoge, pravočasnost podajanja prostemu soigralcu pri podvajanju, agresivnost in prodornost v igri ena na ena. To pomeni, da morajo organizatorji oz. branilci reagirati v skladu s postavitvijo obrambe in videti košarkarsko tekmo iz vseh kotov in v vsaki situaciji (ko imajo žogo, pri podajanju in ko so brez nje).

b) številka dva (2) – branilec (strelec)

Gre za tip igralca, katerega primarna značilnost je, da je odličen strelec, da v primerih kadar je organizator igre dobro pokrit, nudi pomoč pri prenosu oz. prenese žogo v napadalno polovico.

Igralec na tem položaju mora prav tako imeti brezhibno tehniko podajanja žoge. Branilci velikokrat sodelujejo v protinapadih, saj so poleg organizatorja igre zelo hitri igralci. Zaradi tega morajo biti njihove podaje zelo natančne, zanesljive ter pravočasne. V podajah morajo biti sigurni in precizni.

Branilci morajo tako biti vodje organizacije v vseh fazah poteka igre. Zraven specifičnega znanja v košarkarski igri, morajo imeti »psihično vzdržljivost« na vse vrste pritiska na žogo in nimajo pravice izgubljati posesti žoge niti biti »prebiti« v prednji liniji obrambe.

Igralci na teh položajih morajo biti tolerantni na veliko število nedosojenih osebnih napak, na »umazano igro« na žogo, na to da jim bodo nasprotni branilci in centri preprečevali linije gibanja. Kvalitetno igro jim primarno omogoča igralčeva konsistentnost, stabilna osebnostna struktura ter tekmovalna kvaliteta in izkušnje.

c) številka tri (3) – krilo

Igralec, ki igra na položaju krila, opravlja po mnenju velikega števila strokovnjakov najzahtevnejša opravila v igri in mora biti vsestranski (*ang. all around*) igralec. Je veza in povezava med sprednjo in zadnjo linijo obrambe in napada. Imeti mora nekatere značilnosti visokih igralcev (centra ali srednjega »post« igralca), ter seveda nekatere karakteristike branilca.

Pozicija in vloga krila v osnovi naredi vez in povezavo med prednjo iz zadnjo linijo obrambe in napada. Igralec na tem mestu ima primarno funkcijo zunanjega strelca in je hkrati kreator in kanal sodelovanja prednje in zadnje linije tranzicijskega in postavljenega napada. V igri mora tako znati sodelovati in pomagati branilcem in centrom.

Krilo mora predstavljati kontinuirano napadalno grožnjo z lastnimi prodori, podajami v globino ter zunanjim metom. Igralec, ki igra na tem igralnem mestu, mora biti s podajami sposoben odpreti sodelovanje pri doseganju ravnovesja med notranjo in zunanjo igro.

Poleg zunanjega meta, ki odpira prostor v polje omejitve, mora nizko krilo znati pravočasno podati centru s podajo v raketo oz. post. V postavljenem napadu je igra

preko krila ključen del organizirane igre, ki omogoča odprte mete, prodor in kvalitetne podaje prostim soigralcem. Igralci na krilnih položajih morajo zato znati koristiti razne tehnike podajanja za branilce in centre.

d) številka štiri (4) – krilni center ali visoko močno krilo

Z razvojem košarkarske igre in pojavom pozicije med krilom in centrom se posledično ustvarjajo igralci, ki opravljajo gibanja v globino in v širino, katera obsegajo pozicije med krilom, nizkim in visokim postom. Takšni profili igralca s svojimi karakteristikami omogočajo uspešno raztegniti obrambo in odpirajo raketo za zunanje igralce.

Krilni center ali visoko močno krilo mora ustvarjati uspešnost kot prvi ali drugi skakalec v napadu. V pozicijskem napadu mora biti sposoben uspešno reševati igro ena na ena z licem ter hrbtno igro proti košu, sodelovati v blokadah na žogi (pick & roll situacijah), delati uspešne blokade in realizirati aktivna deblokiranja za igro po globini in širini. Igralec na tem položaju mora biti sposoben sprejemati žogo na krilnih položajih in v kotu, imeti tehniko prodora z žogo iz osnovne linije in skozi raketo, ter tehniko za podajanje v globino in širino.

Krilni center mora prav tako razumeti in poznati gibanje branilca, krila in centra v igri. Znati mora podati točno, natančno žogo od tal nad in pod kolenom.

e) številka pet (5) – center

V evropski košarki razlikujemo statične in gibljive centre glede na radius gibanja. Glede na položaj v raketi razlikujemo centre na nizki, srednji in visoki post-poziciji. V moderni košarki menimo, da se centri vse več gibajo brez žoge iz nizke na visoko post pozicijo in obratno.

V fazi postavljenih napadov so najbolj važni za postavljanje blokad zunanjim igralcem, za globinsko igro in reševanje skoka v napadu, medtem ko morajo v fazi postavljene obrambe opravljati naloge reševanje skoka v obrambi in s tem odpirati prvo podajo v protinapad. Novodobni centri morajo biti zelo okretni igralci, saj moderna igra na poziciji centra zahteva sposobnost reševanja podvajanja

pravočasne rotacije napada, t.i. podajanje prostemu igralcu na obremenjeni ali razbremenjeni strani napada. Ta posamična kvaliteta centra je posebej pomembna v kriznih situacijah, ko se pogosto podvaja na poziciji nizkega posta. Položaj stopal, telesa in pravilnega položaja glave, s pogledom usmerjenim proti imaginarni središnji točki črte prostih metov, omogoča odločnost in samozaupanje v reševanju in realizacijo situacij v igri, kar se manifestira s pravočasnim podajanjem prostemu igralcu. Potrebno je vedeti, da položaj glave, stopala in telesa omogoča igralcu, da vidi luknjo v obrambi, kadar je s hrbtom obrnjen proti košu. Ta sposobnost dela razliko med povprečnim in odličnim centrom. Reševanje podvajanja s hitro, natančno, koristno, pravočasno in pravilno izbrano podajo je ključni del začetne faze tranzicijskega napada kot zaključevanja v post-tehniki (Trninić, 2006, str.153-163).

1.4.1 Karakteristike podajanja žoge

Težko rečemo, kateri elementi košarkarske tehnike igre v napadu so najbolj pomembni. Za gledalce, ki spremljajo tekmo je zagotovo najbolj atraktivna hitra, uporabna in nepredvidljiva podaja. Na svetu so mnogi posamezniki naredili velike igralske kariere prav zaradi kvalitetne podaje. Med te sodijo Ervin Magic Johnson, Toni Kukoč, Jason Kidd, Steve Nash ter iz nove generacije Tony Parker, Emanuel Ginobili in Goran Dragić.

Ker igra dandanes postaja vse hitrejša, postaja podajanje in asistiranje vse bolj pomemben del tehnično-taktičnega znanja igralcev. Pri tem igra pomembno vlogo igra brez žoge.

Napake pri podajanju imajo najtežje posledice. Zaradi slabih podaj ekipa ne dobi možnosti zaključka napada z metom na koš. Ravno tako so prestrežene žoge najlažji način doseganja koša za nasprotnika iz protinapada, saj se obramba ne utegne reorganizirati in postaviti tranzicijsko obrambo.

Pri učenju sta glavni značilnosti osnovnih tehnično-taktičnih elementov hitrost in točnost. To velja zlasti za podajanja in sprejemanja žoge. Pri učenju moramo posebej poudariti podajo in sprejem žoge (lovljenje) z zunanjo roko (glede na obrambnega

igralca). Do največ napak pri podajanju pride prav zaradi tega, ker podajalec ne prebere pozicije obrambnega igralca in mehanično poda soigralcu v napadu.

»Za izvajanje tehničnega elementa podajanja žoge je zelo pomembno ravnotežje. Po Trniniču (1998) igralci ne morejo imeti fizičnega ravnotežja v igri, če nimajo mentalnega in emocionalnega ravnotežja. Elementi, ki omogočajo ravnotežje pri igranju košarke so:

1. Položaj stopala,
2. Položaj telesa,
3. Položaj glave.«

Predvideva se, da se vsa gibanja, tudi podajanje žoge, začenejo s kontrolo položaja nog. Če podajamo z mesta mora biti širina stopal vsaj tolikšna kot je širina ramen, priporočljivo pa je, da so stopala postavljena malenkost širše od širine ramen. Telesna teža mora biti enakomerno razporejena primarno na sprednji del stopal, saj na ta način omogoča igralcu hitro reakcijo in premik telesa v vse smeri.

Položaj telesa naj bo tak, da omogoča hitre spremembe višine težišča. S tem zagotavlja eksplozivne reakcije telesa. Kolena so rahlo pokrčena, zgornji del telesa pokončen, roke rahlo oddaljene od telesa in pokrčene v komolcih.

Prav tako je ravnotežje telesa odvisno od položaja glave. Ta mora biti nad zamišljeno črto med stopali, pogled igralca pa usmerjen naprej zaradi kontrole igre.

»Timing« - časovno usklajevanje je občutek za igro, ki ga morajo imeti današnji igralci, je bistven dejavnik zmage na tekmi. Pozitiven rezultat v košarki je odvisen od tega, ali je igralec pravočasno metal na koš, podal ali prešel v vodenje. V kolikor na igrišču ni usklajenosti prostorsko časovnih akcij, ekipa na igrišču ne more funkcionirati, ker igralci zamujajo ali prehitvevajo potek dogodkov. Načelo pravočasnosti je enako pomembno za igro v obrambi kot za igro v napadu ter tranzicijske oblike napada in obrambe.

Najbolj je pravočasnost značilna za podajo in sprejem žoge. Pravočasna podaja in dosežen lahek koš je višek usklajenosti prostorsko časovne akcije. To je težko doseči, saj igra tudi obramba po istih načelih. Kadar ne pride do pravočasne podaje,

je bolje, da je žoga podana kasneje, kot da podajalec zaradi slabega »timinga« poda žogo prehitro in s tem izgubi njeno posest (Gerjević, 1999).

1.5 Razlika med podajo in asistenco

Vse podaje, ki omogočajo hitro in lahko realizacijo zaključka napada, imenujemo asistence. Asistence so lahko podaje pod koš, ko igralec samo položi žogo v koš, ali pa podaja odkritemu soigralcu na zunanji položaj za neoviran met na koš (Gerjević, 1999).

Pri podajah gre za gibanje žoge po prostoru med igralci enega moštva. Kot smo že omenili, je podaj več vrst. Podaje so lahko soročne ali enoročne; dominantna ali nedominantna roka. S podajami igralci na tekmah v svojo statistiko beležijo in si pridobivajo asistence. Le-te v košarki pomenijo dobro natančno podajo, s katero je bilo omogočeno doseči koš za dve ali tri točke. Kot asistenco štejemo le direktno podajo pred zadetkom. V košarki se torej asistenca pripiše igralcu, ki je podal žogo moštvenemu kolegu, ta pa je z uporabno podajo uspel doseči nov koš za svoje moštvo. Asistenco lahko pripišemo podajalcu, tudi če igralec po sprejemu žoge doseže koš po vodenju. Podajo, ki vodi do zadetka z osebno napako, prav tako smatramo kot asistenco. Branilci organizatorji ponavadi podelijo največ asistenc na tekmo, saj je njihova primarna vloga predvsem obvladovanje žoge in podajanje.

Po Gerjeviću (1999) ima tehnični element podajanja žoge, ki mu pravimo asistenca, največjo vrednost v taktiki igre. Dobra asistenca omogoča visok odstotek realizacije. Vsi trenerji zato želijo in stremijo k temu, da imajo njihove ekipe čim več asistenc na tekmo. S tem omogočajo ekipi doseganje velikega števila lahkih košev. Moštva, ki dosegajo veliko število takšnih košev, so največkrat tudi zmagovalne ekipe.

1.6 Prehodni in postavljen napad

V diplomskem delu bomo govorili tudi o dveh tipih napadov; prehodni in postavljen napad.

Prehodni (tranzicijski) napadi se delijo na protinapade in zgodnje napade. Protinapad je hitri napad, ki se začne takoj po osvojeni ali dobljeni žogi. Običajno traja do 5 sekund z enim, dvema, tremi ali štirimi igralci. Igralci v napadu med prenosom žoge prehitijo igralce v obrambi in tako zaključijo napad s številčno premočjo ali proti manjšemu številu še neorganiziranih igralcev v obrambi. Ta napad igralci izvedejo po uspešnem skoku za žogo v obrambi, po podaji izza čelne ali bočne črte ali po sodniškem metu. Sestavljen je iz faze hitrega prehoda iz obrambe v napad (na primer po prestreženi žogi), faze hitrega prenosa žoge (na primer dolga podaja) in faze zaključka protinapada (Dežman, 2000, str. 108-109; Dežman, 2005, str. 18).

Tudi zgodnji napadi so prehodni napadi, pri katerih napadalci po hitrem prenosu žoge zaključijo napad proti neorganiziranim igralcem v obrambi. So kombinacija protinapada in postavljenega napada. Cilj teh napadov je kaznovati zamudo, neprevidnost oziroma neprilagodljivost nasprotnika pri vračanju v obrambo (Dežman, 2005, str. 18; Mahorič, 2001, str. 38).

Postavljene napade odigrajo igralci v napadu proti organizirani postavljeni obrambi (Dežman, 2005, str. 18). Lahko so bolj ali manj kompleksni, bolj ali manj organizirani, kakor tudi bolj ali manj kontinuirani. Razlikujemo jih tudi glede na postavitev napadalcev (npr. 2-3, 1-2-2, 1-4...), glede na število in postavitev centrov (eden, dva, stalni, občasni, zgornji, spodnji...) in glede na vrsto obrambe proti kateri napadamo (npr. napad proti osebni obrambi, conski obrambi...) (Erčulj, 1999).

1.7 Problem in cilji

Glavni cilj tega diplomskega dela bo ugotoviti strukturo podaj, ki jih uporabljajo košarkarji na najvišjem nivoju evropskega klubskega tekmovanja. V nalogi želimo ugotoviti in odgovoriti predvsem na naslednja vprašanja:

Kateri načini (tehnik) podaj se najpogosteje uporabljajo pri najkakovostnejših evropskih igralcih oz. ekipah?

Ali obstajajo razlike v številu enoročnih in soročnih podaj?

Ali obstajajo razlike v številu podaj z dominantno in nedominantno roko?

Ali obstajajo razlike v številu neposrednih in posrednih podaj (z odbojem od tal)?

Kateri načini (tehnike) podaj se najpogosteje uporabljajo na igralnem mestu branilca, krila in centra?

Ali obstajajo razlike v strukturi podaj, ki jih uporabljajo branilci, krila in centri?

Kateri načini (tehnike) podaj se najpogosteje uporabljajo v prehodnem (tranzicijskem) napadu in postavljenem (pozicijskem) napadu?

Ali obstajajo razlike v strukturi podaj v prehodnem (tranzicijskem) napadu in postavljenem (pozicijskem) napadu?

Ali obstajajo razlike v dolžini podaj, ki se uporabljajo v prehodnem in postavljenem napadu?

Ali obstajajo razlike v strukturi podaj glede na vrsto obrambe (osebna conska), ki jo igra nasprotno moštvo?

2 METODE

2.1 Preizkušanci

V raziskavo so bili vključeni igralci štirih najboljših ekip košarkarske Evrolige v sezoni 2012/2013, uvrščenih na zaključni turnir v London (CSKA Moskva, Olympiacos Pirej, FC Barcelona Regal ter Real Madrid). V teh ekipah je bilo na turnirju prijavljenih 47 igralcev moškega spola. Izmed teh 47 jih je na parket vstopilo 44. Od tega je 41 igralcev, katerih dominantna roka je desna in 3 igralci, ki so levičarji. Najmlajši igralec v vseh ekipah je bil star 20 let (A. Abrines, FC Barcelona), najstarejši pa 36 let (T. Papaloukas, CSKA Moscow).

V diplomski nalogi, smo analizirali številne igralce, ki veljajo za najboljše v evropski košarki.

Na mestu organizatorja (1) igre najdemo imena kot so; Miloš Teodosić, Theodoros Papaloukas (oba CSKA Moscow), Marcelinho Huertas, Šarunas Jasikevicius (oba Barcelona Regal), Sergio Llull, Sergio Rodriguez (oba Real Madrid), Acie Law in Vassilis Spanoulis (Olympiacos Piraeus). Ti igralci imajo v svojih moštvih vse niti v svojih rokah. Od njih je v prvi vrsti odvisno, kakšen stil igre bo gojila ekipa, ki ji dirigirajo. Glavna naloga teh igralcev je z dobrimi in natančnimi podajami razigrati soigralce.

Na položaju branilec – strelec (2) imajo pomembno vlogo v ekipi; Sonny Weems (CSKA Moscow), Juan Carlos Navarro (Barcelona Regal), Jaycee Carroll, Rudy Fernandez (oba Real Madrid) in Kostas Sloukas (Olympiacos Piraeus).

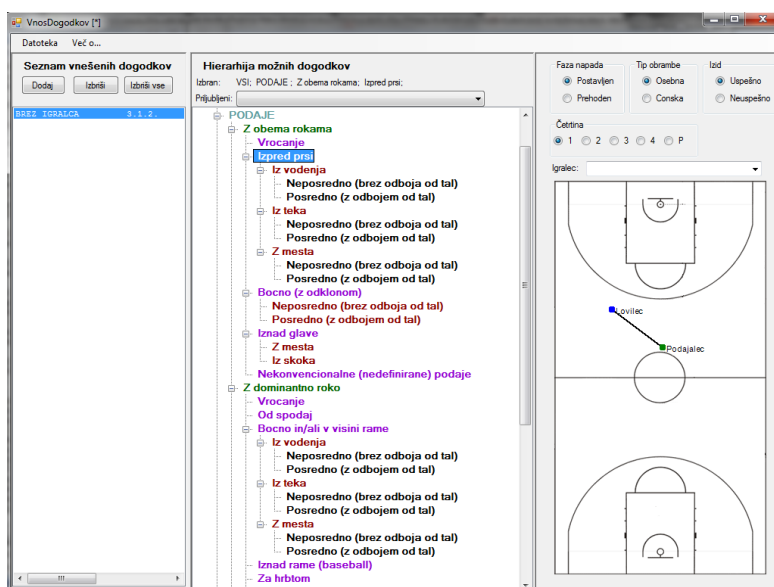
Na poziciji krila (3) in krilnega centra (4); Victor Khryapa, Vladimir Micov (CSKA Moscow), C.J. Wallace, Joe Ingles (Barcelona Regal), Nikola Mirotić, Felipe Reyes (oba Real Madrid), Kostas Papanikolaou, Kyle Hines in Georgios Printezis (Olympiacos Piraeus).

Na položaju centra (5); Sasha Kaun, Nenad Krstić (oba CSKA Moscow), Ante Tomić, Erazem Lorbek (Barcelona Regal), Marcus Slaughter, Mirza Begić (Real Madrid), Pero Antić in Shermadini Giorgi (Olympiacos Piraeus).

Nekateri od analiziranih igralcev so raznovrstni in lahko igrajo na dveh igralnih mestih oz., opravljajo različne igralne vloge. Primer takšnega tipa igralca so npr.: Juan Carlos Navarro, Vassilis Spanoulis (1,2), ki lahko igrata tako na položaju organizatorja in branilca - strelca. Rudy Fernandez, Sonny Weems (2,3), Victor Khryapa, Kyle Hines (3,4), Pero Antić, Erazem Lorbek, Marcus Slaughter in Felipe Reyes (4,5).

2.2 Pripomočki

Vse izbrane tekme smo analizirali z ogledom štirih omenjenih tekem z izbranim računalniškim programom VnosDogodkov 0.1.1 (avtor: Erik Štrumbelj). Program VnosDogodkov omogoča hitrejši in bolj sistematičen vnos dogodkov (v našem primeru podaj), ki jih lahko beležimo med košarkarsko tekmo ali na podlagi posnetka košarkarske tekme. Omogoča uporabo poljubne klasifikacije dogodkov, ki jo program naloži iz ločene datoteke 'hierarhija.txt'. Poleg klasifikacije dogodka omogoča tudi beleženje uspešnosti dogodka, lokacije dogodka in nekaterih drugih spremenljivk, povezanih s potekom košarkarske tekme. Razdalje med podajami smo izračunali kot navadno evklidsko razdaljo med točkama, ki jih za vsako podajo vnese uporabnik po enačbi ($d(a,b) = \sqrt{(ax - bx)^2 + (bx - by)^2}$). Vnešene dogodke lahko shranimo v obliki, ki je primerna za nadaljnjo statistično obdelavo.

Slika 18. Program VnosDogodkov 0.1.1 (avtor: Erik Štrumbelj).

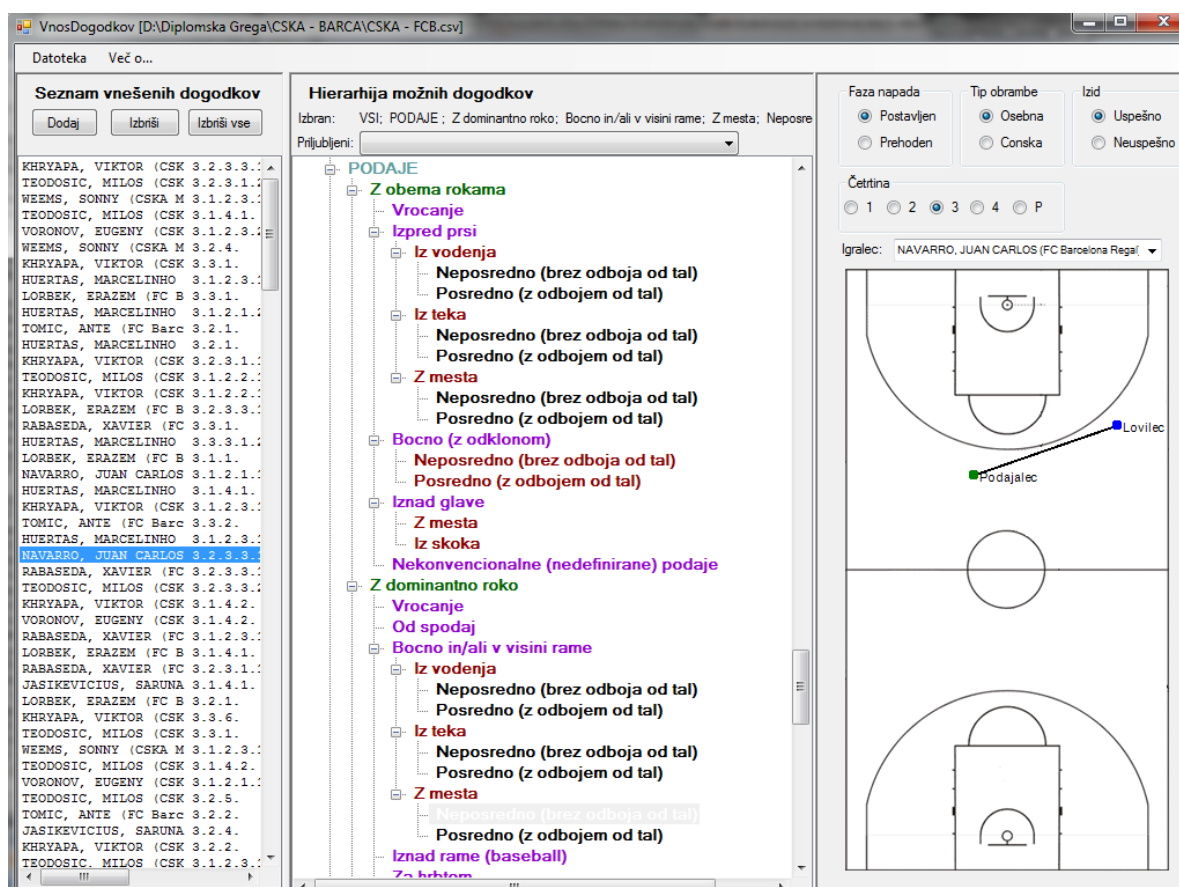
Spremenljivke, ki smo jih beležili s programom VnosDogodkov 0.1.1:

- 3. PODAJE #2
 - 3.1. Z obema rokama
 - 3.1.1. Vrocanje
 - 3.1.2. Izpred prsi
 - 3.1.2.1. Iz vodenja
 - 3.1.2.1.1. Neposredno (brez odboja od tal)
 - 3.1.2.1.2. Posredno (z odbojem od tal)
 - 3.1.2.2. Iz teka
 - 3.1.2.2.1. Neposredno (brez odboja od tal)
 - 3.1.2.2.2. Posredno (z odbojem od tal)
 - 3.1.2.3. Z mesta
 - 3.1.2.3.1. Neposredno (brez odboja od tal)
 - 3.1.2.3.2. Posredno (z odbojem od tal)
 - 3.1.3. Bocno (z odklonom)
 - 3.1.3.1. Neposredno (brez odboja od tal)
 - 3.1.3.2. Posredno (z odbojem od tal)
 - 3.1.4. Iznad glave
 - 3.1.4.1. Z mesta
 - 3.1.4.2. Iz skoka
 - 3.1.5. Nekonvencionalne (nedefinirane) podaje
 - 3.2. Z dominantno roko
 - 3.2.1. Vrocanje
 - 3.2.2. Od spodaj
 - 3.2.3. Bocno in/ali v visini rame
 - 3.2.3.1. Iz vodenja
 - 3.2.3.1.1. Neposredno (brez odboja od tal)
 - 3.2.3.1.2. Posredno (z odbojem od tal)
 - 3.2.3.2. Iz teka
 - 3.2.3.2.1. Neposredno (brez odboja od tal)
 - 3.2.3.2.2. Posredno (z odbojem od tal)
 - 3.2.3.3. Z mesta
 - 3.2.3.3.1. Neposredno (brez odboja od tal)
 - 3.2.3.3.2. Posredno (z odbojem od tal)
 - 3.2.4. Iznad rame (baseball)
 - 3.2.5. Za hrbtom
 - 3.2.6. Nekonvencionalne (nedefinirane) podaje
 - 3.3. Z nedominantno roko
 - 3.3.1. Vrocanje
 - 3.3.2. Od spodaj
 - 3.3.3. Bocno in/ali v visini rame
 - 3.3.3.1. Iz vodenja
 - 3.3.3.1.1. Neposredno (brez odboja od tal)
 - 3.3.3.1.2. Posredno (z odbojem od tal)
 - 3.3.3.2. Iz teka
 - 3.3.3.2.1. Neposredno (brez odboja od tal)
 - 3.3.3.2.2. Posredno (z odbojem od tal)
 - 3.3.3.3. Z mesta
 - 3.3.3.3.1. Neposredno (brez odboja od tal)
 - 3.3.3.3.2. Posredno (z odbojem od tal)
 - 3.3.4. Iznad rame (baseball)
 - 3.3.5. Za hrbtom
 - 3.3.6. Nekonvencionalne (nedefinirane) podaje

Slika 19. Klasifikacija spremenljivk.

2.3 Postopek zbiranja podatkov

Pri zbiranju podatkov smo si pomagali z uradno spletno stranjo Evrolige (<http://www.euroleague.net/>) in z videoposnetki tekem, pridobljenih od direktorja Sport Klub televizije (g. Marka Simeunovića), katera je prenašala tekme zaključnega turnirja. Vse tekme smo analizirali s pomočjo računalniškega programa VnosDogodkov 0.1.1, v katerem smo lahko natančno določili vrsto podaje. Podatki so se shranjevali v omenjenem programu. Na vsaki tekmi posebej smo s kliki v programu označili vse podaje na tekmi.

Slika 20. Vpogled v program.

V diplomskem delu smo analizirali različne tipe podaj igralcev najboljših evropskih ekip v najmočnejšem evropskem ligaškem tekmovanju sezone 2012/2013. Analizo smo opravili na štirih tekmah zaključnega turnirja Evrolige; dveh polfinalih, tekmi za 3. ter 1. mesto.

Število in strukturo podaj smo analizirali še po sledečih kriterijih:

- tip igralca: branilci (17), krila (11), centri (16);
Branilci: Draper, Huertas, Jasikevicius, Law, Llull, Papaloukas, Rodriguez, Spanoulis, Teodosić (1), Carroll, Fernandez, Jackson, Katsivelis, Navarro, Sada, Sloukas in Voronov (2);
Krila: Abrines, Ingles, Khryapa, Micov, Papanikolaou, Perperoglou, Powell, Printezis, Rabaseda, Suarez in Weems (3);
Centri: Antić, Erceg, Hines, Lorbek, Mirotić, Reyes, Slougher, Todorović, Waallace (4), Jawai, Kaun, Krstić, Shermadini, Tomić, Begić in Mbaye (5);
- podfaza napada: prehodni - postavljeni; postavljenih napadov je bilo 1932, prehodnih pa 209;
- vrsta napada glede na tip obrambe: osebna – conska; napadov na osebno obrambo je bilo 2053, na consko pa 88.

Tekme in končni vrstni red:

- 1. polfinale: CSKA Moskva – Olympiakos Pirej (52 : 69)
- 2. polfinale: FC Barcelona Regal – Real Madrid (67 : 74)
- Tekma za 3. mesto: CSKA Moskva – FC Barcelona Regal (74 : 73)
- Finale: Olympiacos Pirej – Real Madrid (100 : 88)

- 1. mesto: Olympiacos Pirej
- 2. Mesto: Real Madrid
- 3. mesto: CSKA Moscow
- 4. mesto: FC Barcelona Regal

Najkoristnejši igralec turnirja: Vassilis Spanoulis (Olympiacos Pirej)

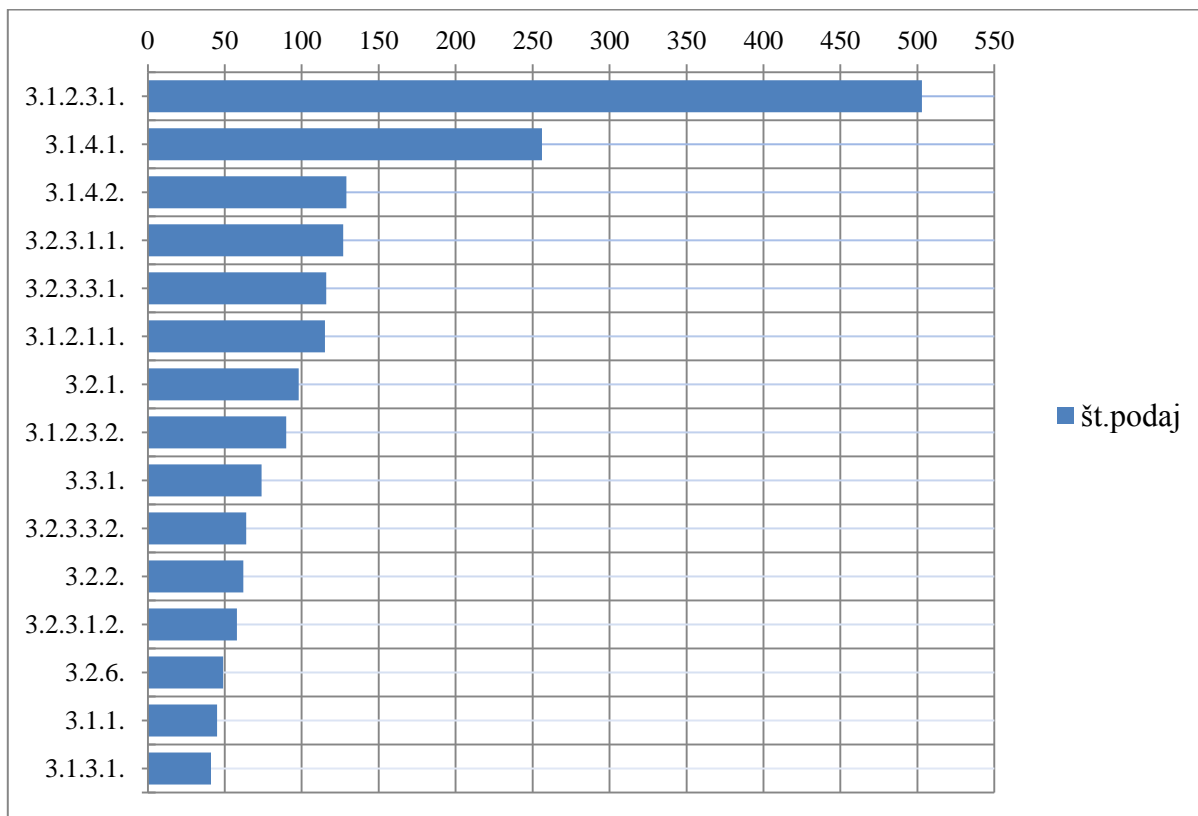
2.4 Metode obdelave podatkov

Vse dobljene podatke, ter določene druge rezultate in zanimivosti, smo prikazali v slikah, pri čemer smo uporabili pridobljene rezultate iz programa VnosDogodkov 0.1.1. Za analizo vnesenih podatkov smo uporabili program Microsoft Excel.

3 REZULTATI Z RAZPRAVO

3.1 Struktura (profil) podaj, ki jih uporabljajo najkakovostnejši evropski igralci oz. ekipe

Iz spodnjega grafa (Slika 21) je razvidno, da igralci najpogosteje uporabljajo neposredno podajo z obema rokama izpred prsi iz mesta (503-krat). Na drugem mestu najdemo podajo iznad glave z mesta (256-krat). Sledi podaja iznad glave iz skoka (129-krat). Na četrtem in petem mestu najdemo podaje z dominantno roko. Iz pridobljenih rezultatov lahko torej sklepamo, da igralci največkrat uporabljajo podaje z obema rokama, saj so le-te na prvih treh mestih po številu uporabnosti.

LEGENDA: (15 najpogostejših)

3.1.2.3.1. Neposredno z mesta (soročno)

3.1.4.1. Iznad glave z mesta (soročno)

3.1.4.2. Iznad glave iz skoka (soročno)

3.2.3.1.1. Neposredno iz vodenja (dominantna)

3.2.3.3.1. Neposredno z mesta (dominantna)

3.1.2.1.1. Neposredno iz vodenja (soročno)

3.2.1. Vročanje (dominantna)

3.1.2.3.2. Posredno z mesta (soročno)

3.3.1. Vročanje (nedominantna)

3.2.3.3.2. Posredno z mesta (dominantna)

3.2.2. Od spodaj (dominantna)

3.2.3.1.2. Posredno iz vodenja (dominantna)

3.2.6. Nekonvencionalne (dominantna)

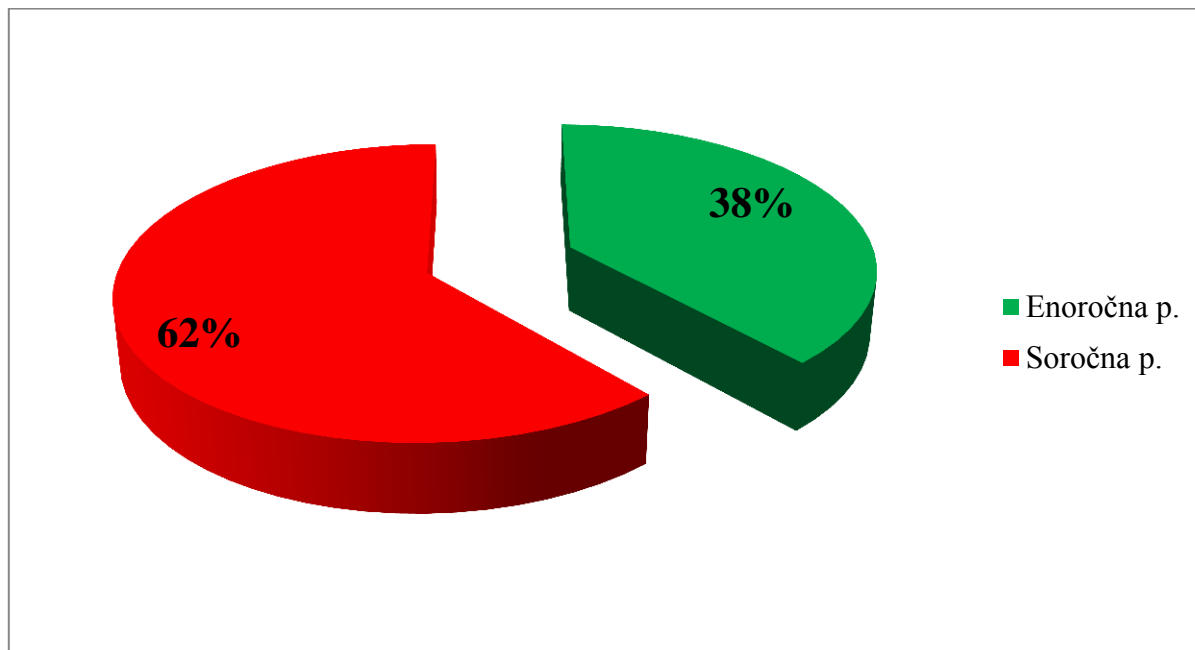
3.1.1. Vročanje (soročno)

3.1.3.1. Neposredno bočno (soročno)

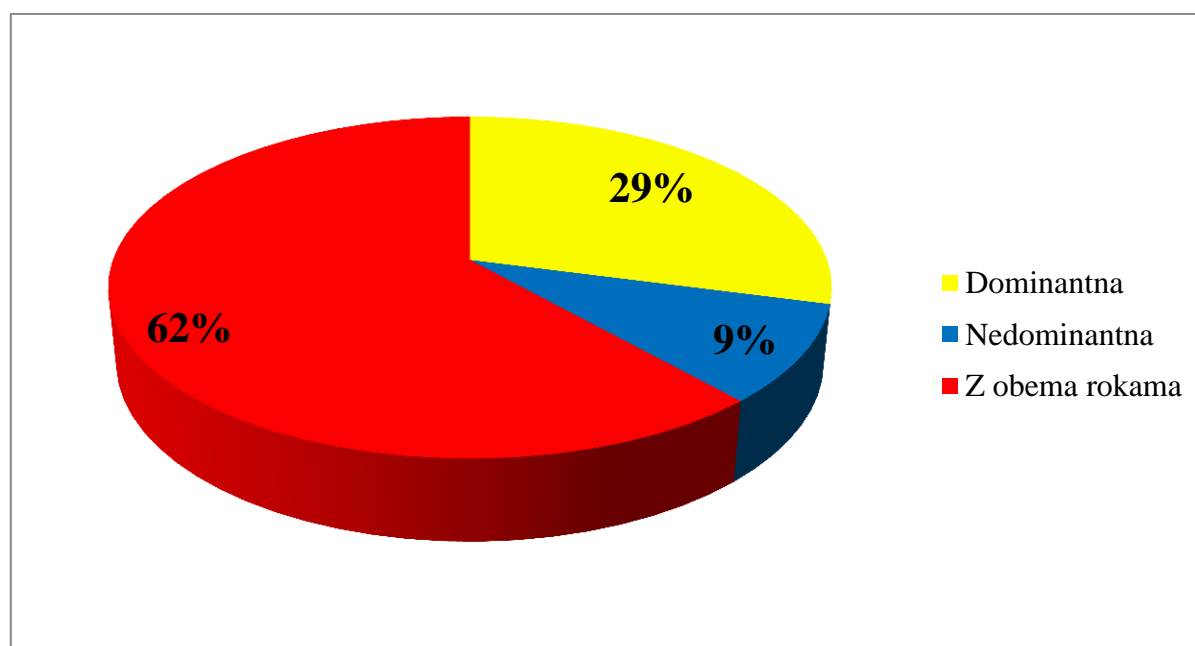
Slika 21. Načini (tehnike) podaj, ki se najpogosteje uporabljajo pri najkakovostnejših evropskih igralcih oz. ekipah (15 najpogostejših).

3.2 Razlike v številu enoročnih in soročnih podaj

Enoročnih podaj na vseh štirih tekmah je bilo 822, kar predstavlja 38% vseh podaj, medtem ko je bilo vseh soročnih 1319 (62%), kar je skoraj enkrat več (Slika 22). Po našem mnenju so soročne podaje praviloma hitrejše, močnejše in natančnejše (precizne), zato nas rezultati ne presenečajo.

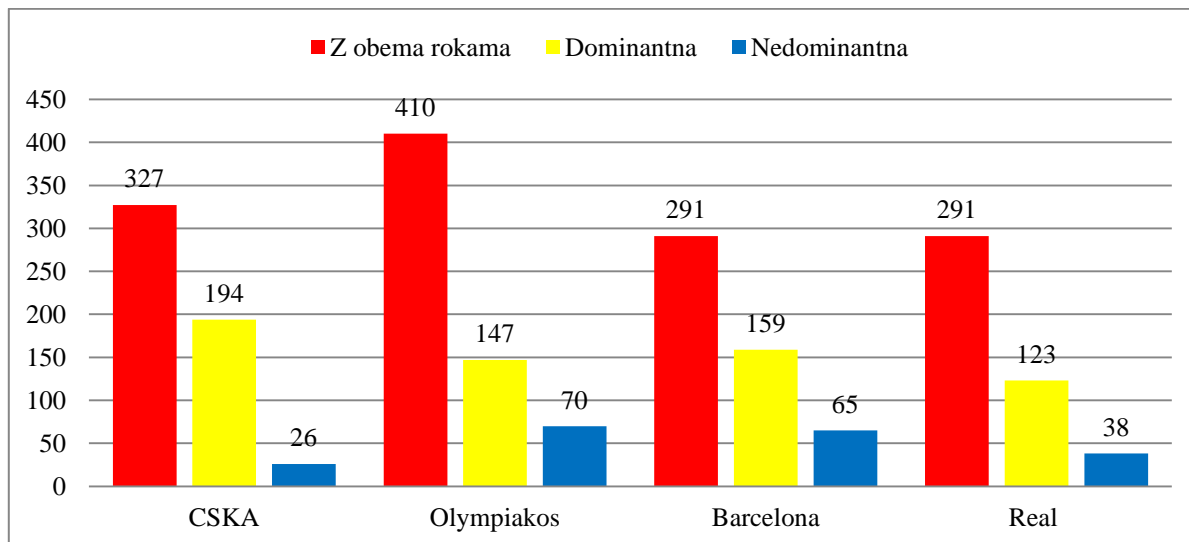

Slika 22. Odstotek enoročnih in soročnih podaj.

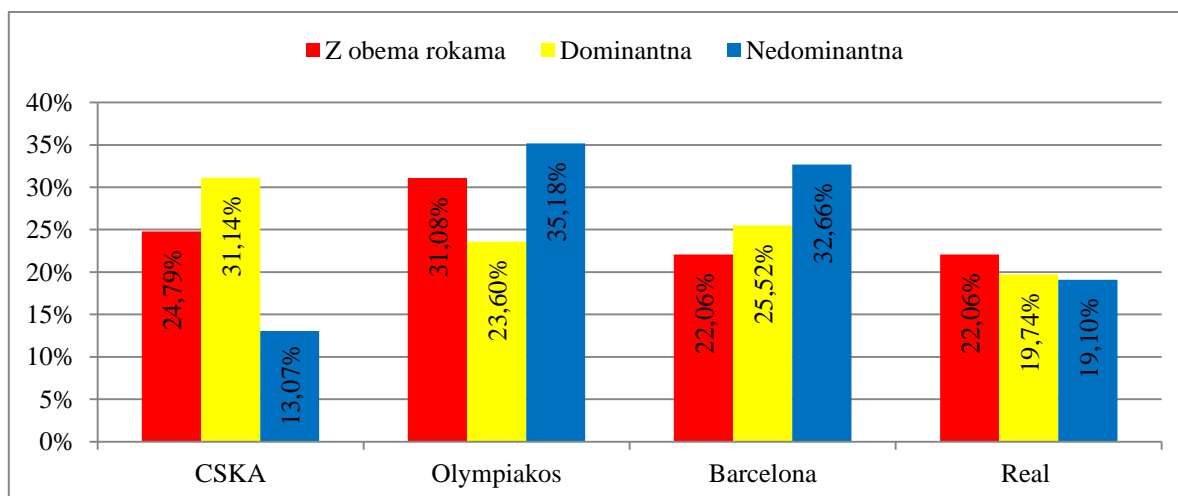
Slika 23. Odstotek podaj z obema rokama, dominantno in nedominantno roko.

Moštvo CSKA-ja je na štirih tekmah skupno podalo 547-krat, Olympiakosa 627-krat, Barcelone 515-krat in Reala 425-krat. Število podaj posameznega moštva z obema rokama, z dominantno in z nedominantno roko je prikazano v Sliki 24.

Slika 24. Število podaj posameznega moštva glede na podaje z obema rokama in enoročne podaje.

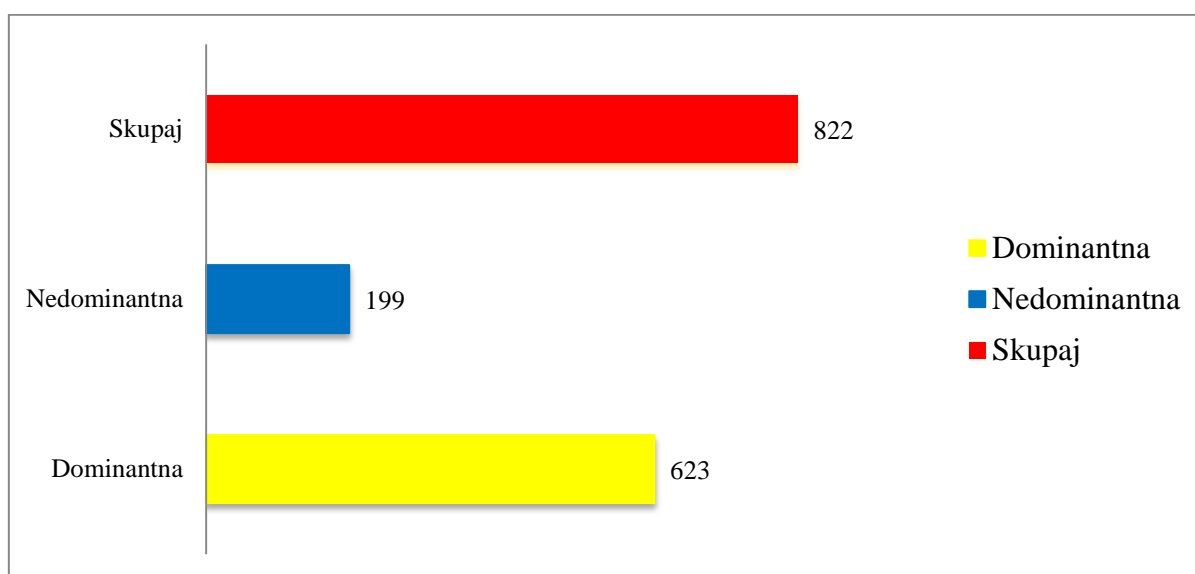
Kot je razvidno iz Slike 25, je izmed vseh štirih ekip moštvo Olympiakosa največkrat podalo z obema rokama, in sicer 31,08%. Z dominantno roko so vsa štiri moštva podala žogo med 100 in 200-krat (Slika 24). Najbolj izstopa moštvo CSKA-ja s 31,14% tega tipa in je edino, ki se je približalo številu 200. Pri skupnem številu podaj z nedominantno roko je prevladovala ekipa Olympiakosa s 35,18% (70 podaj). Temu dosežku se je uspelo najbolj približati moštvo Barcelone s 32,66% (65 podaj).

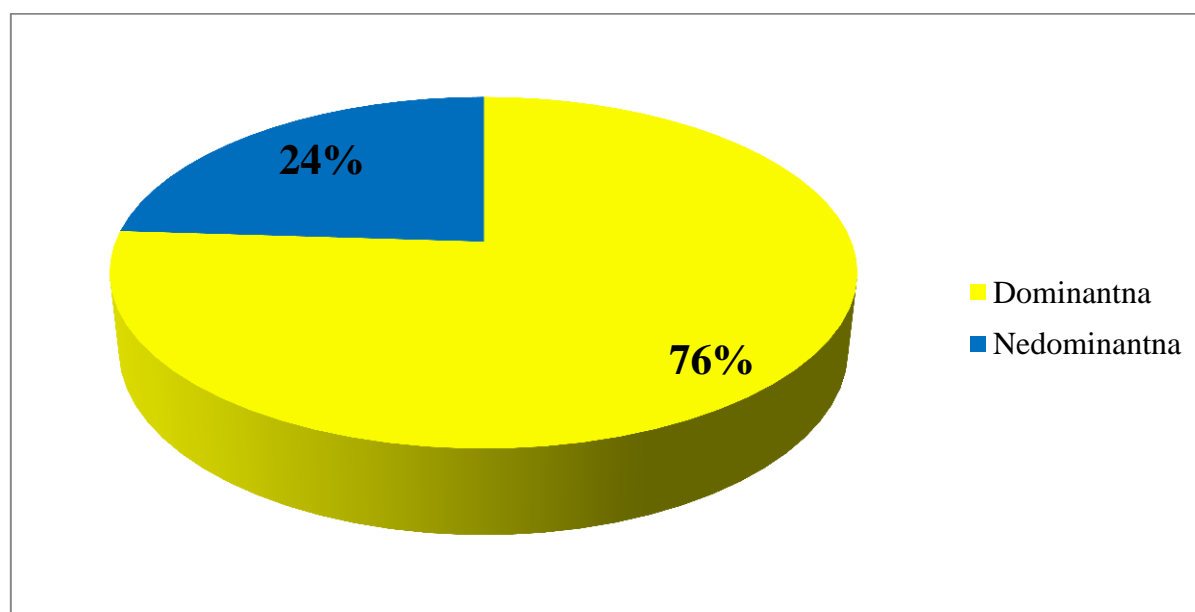
Slika 25. Primerjava razmerja posameznega moštva glede na podaje z obema rokama in enoročne podaje.

3.3 Razlike v številu podaj z dominantno in nedominantno roko

Skupno število enoročnih podaj z dominantno in nedominantno roko je bilo 822. Od tega je bilo kar 76% (623) podaj podanih z dominantno, 24% (199) pa z nedominantno roko (Slika 26). Razlika v številu je dovolj zgovorna in nam pove, da posamezni igralci med igro le v četrtini primerov podajajo z nedominantno roko. Kadar se morajo odločati o enoročni podaji, pretežno uporabijo dominantno roko.

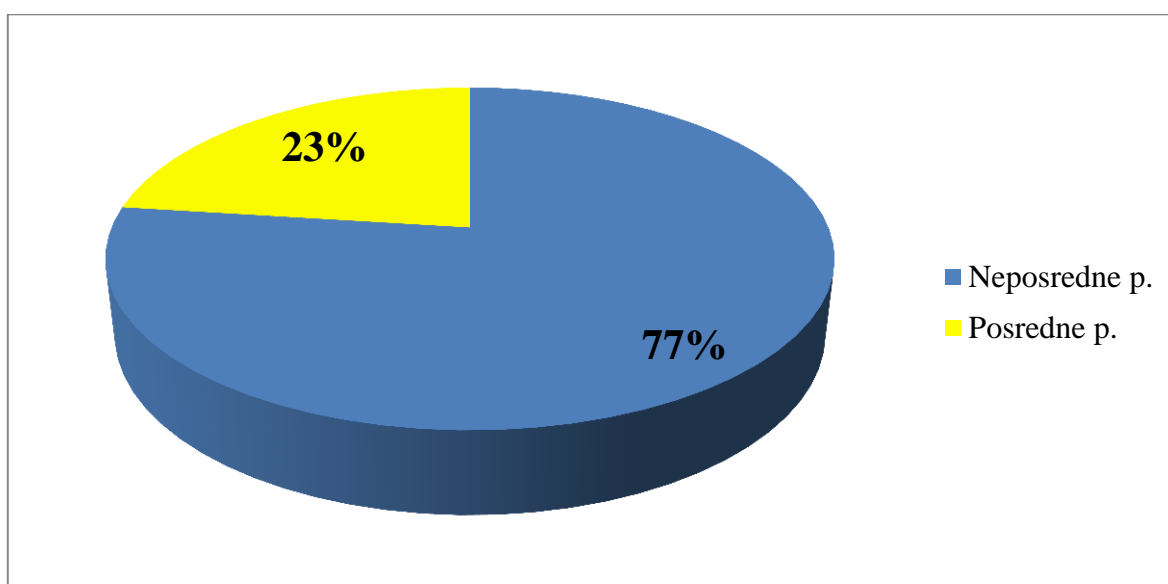
Slika 26. Število podaj z dominantno in nedominantno roko.

Slika 27. Razmerje med uporabnostjo podaj z dominantno in nedominantno roko.

3.4 Razlike v številu neposrednih (brez odboja od tal) in posrednih podaj (z odbojem od tal)

Podaj brez odboja od tal (neposredne podaje) je kar za tri četrtine več kot tistih, kjer se žoga predno pride do želenega cilja, vmes odbije od tal (posredne podaje). Pri teh podajah je v največji meri odvisno, koliko sta igralec A in B oddaljena oz. v kakšnem položaju se nahajata. V prvem primeru mislimo predvsem na dolge podaje v protinapad in zgodnji napad, ter pri prehodu iz obrambne v napadalno polovico. V drugem primeru pa glede na igralne položaje igralcev.

Slika 28. Odstotek števila neposrednih in posrednih podaj.

3.5 Struktura (profil) podaj po igralnih mestih (tipih igralcev)

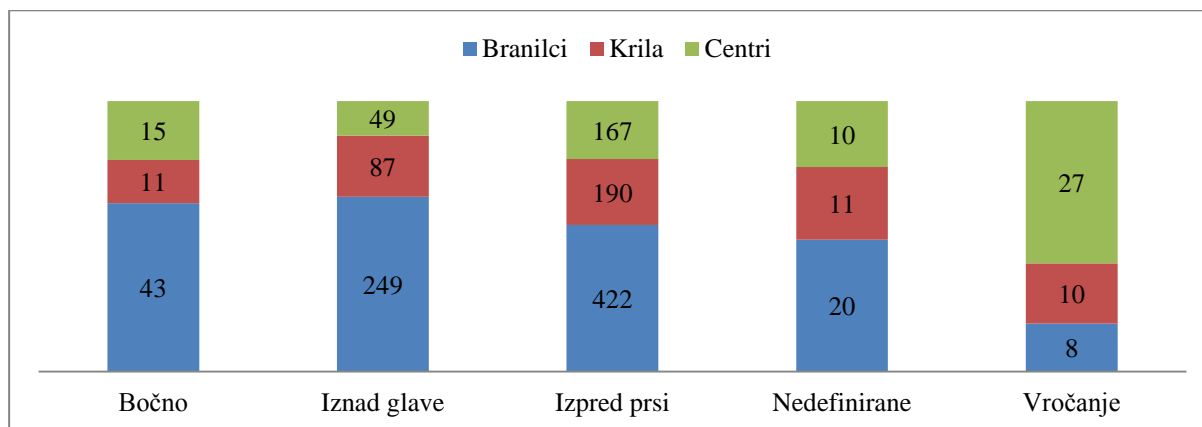
Slika 29 nam prikazuje, da so branilci (1 in 2) največkrat podali z obema rokama izpred prsi (422); od tega neposredno z mesta (238), neposredno iz vodenja (92) ter posredno iz mesta (38). Na drugem mestu so podaje iznad glave (249), od tega z mesta (157) in iz skoka (92). Na tretjem mestu so podaje bočno (43), od tega neposredno (25) in posredno (18).

Tudi krilni igralci (3) so največkrat uporabili podaje z obema rokama izpred prsi (190), od tega neposredno (128) in posredno (31) z mesta. Tudi pri krilnih igralcih so na

drugem mestu podaje iznad glave (87), od tega iz mesta (60) in iz skoka (27). Kot vidimo, pri ostalih načinih (bočno, nedefinirane, vročanje) ni bistvenih razlik.

Tudi pri centrih (4 in 5) je struktura podaj podobna. Na prvih treh mestih ni sprememb. Največkrat so podali izpred prsi (167), od tega neposredno (137) in posredno (21) z mesta. Na drugem mestu so podaje iznad glave (49; z mesta (39) iz skoka (10) in na tretjem vročanje (27). Sledijo nedefinirane podaje (10) in podaje bočno (15).

Glede na rezultate (Slika 29), lahko ugotovimo, da so branilci, krila in centri uporabljali zelo podobne načine (tehnike) podajanja z obema rokama. Največ podaj je bilo izpred prsi (779), sledijo podaje iznad glave (385), na tretjem mestu pa so podaje bočno (69). Kot zanimivost, branilci so edini uporabili podajo posredno iz teka (6), medtem ko krila in centri te podaje z obema rokama v igri niso uporabili niti enkrat. Centri so žogo vročili (27) večkrat kot branilci (8) in krila (10) skupaj.

Slika 29. Število podaj z obema rokama glede na igralni položaj.

Kot je razvidno iz Slike 30, so igralci na položaju branilca z dominantno roko najpogosteje uporabili podaje bočno in/ali v višini rame. Od skupno 235 podaj se je najpogosteje uporabljala neposredna podaja iz vodenja (97), za polovico manj posredna podaja iz vodenja (46), ter neposredna podaja z mesta (41). Kar nekaj podaj je bilo tudi takšnih, ki jih nismo mogli definirati (34), med katerimi so se najpogosteje pojavljale zlasti podaja iz skoka po vodenju. Sledijo vročanje (20), podaja izpred prsi (13), podaja za hrbtom (8) in podaja iznad glave (7).

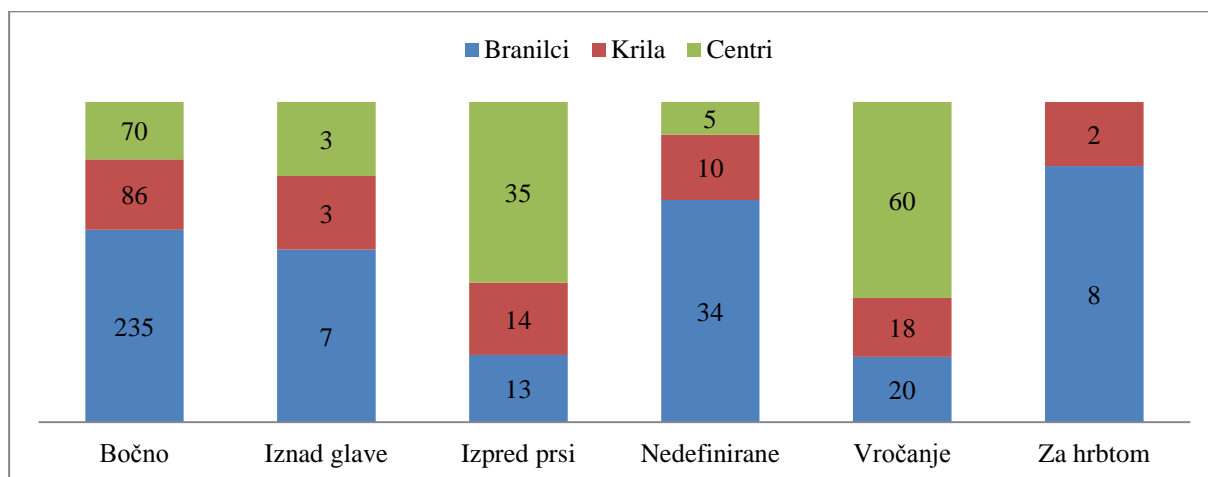
Na krilnih igralnih mestih so igralci prav tako najpogosteje uporabili podaje bočno in/ali v višini rame (86); od tega največ neposredno podajo z mesta (36), sledi neposredna podaja iz vodenja (19) ter posredna podaja z mesta (15). Na drugem mestu je vročanje (18) in na tretjem mestu podaja izpred prsi (14).

Enako velja za centre, ki so prav tako največkrat z dominantno roko uporabili podaje bočno in/ali v višini rame (70); od tega neposredno (39) in posredno (16) z mesta. Na drugem mestu je vročanje (60) in na tretjem podaja izpred prsi (35).

Podajo izpred prsi so tako branilci (13) kot krila (14), približno enako uporabljali, kar pa je skupaj še vedno manj kot so ta način uporabljali centri (35). Na drugi strani centri niso niti enkrat med igro uporabili načina (tehnike) podaj z dominantno roko za hrbtom.

Največ podaj z dominantno roko je bilo podanih bočno in/ali v višini rame (391). Na drugem mestu je vročanje (98), na tretjem podaja izpred prsi (62), sledijo nedefinirane podaje (49), podaja iznad glave (13) in podaja za hrbtom (10).

Iz razbranih podatkov lahko sklepamo, da na igralnih mestih z dominantno roko v primerjavi z načinom (tehnike) podaj z obema rokama, prihaja do razlik.

Slika 30. Število podaj z dominantno roko glede na igralni položaj.

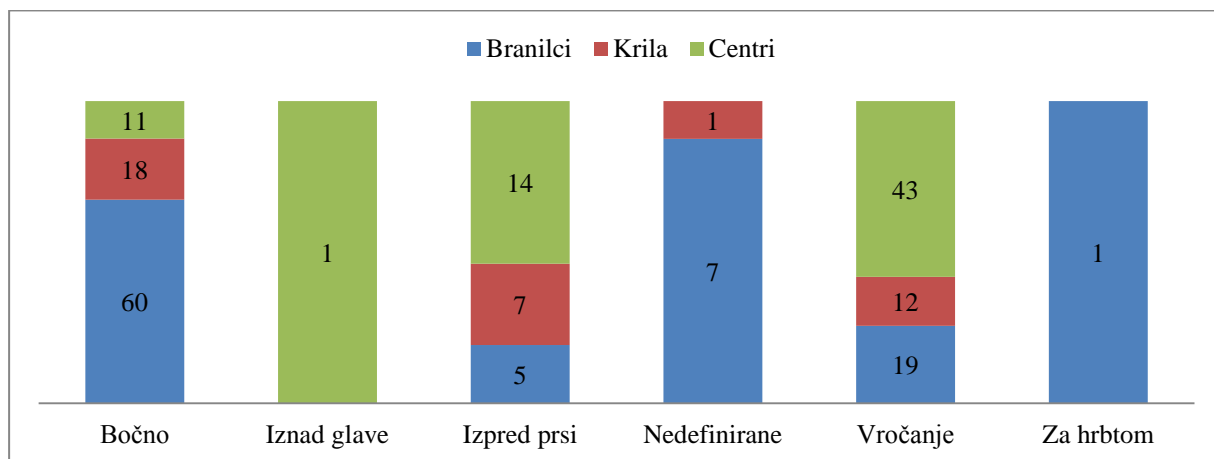
Slika 31 prikazuje uporabnost podaj z nedominantno roko glede na igralna mesta. Že iz samega grafikona je razvidno, da je teh podaj bistveno manj kot podaj z dominantno in obema rokama.

Branilci so največkrat podali bočno in/ali v višini rame (60); od tega neposredno iz vodenja (27) ter posredno iz vodenja (13). Na drugem mestu sledi vročanje (19). Niti ene podaje s slabšo roko ni bilo iznad glave, t.i »baseball« podaje. Le enkrat je bila uporabljena podaja za hrbtom.

Tudi krilni igralci so najpogosteje podajali bočno in/ali v višini rame (18); od tega največ iz mesta, neposredno (5) in posredno (4). Sledijo vročanja (12) na drugem mestu, in podaja izpred prsi (7) na tretjem mestu. Niti enkrat niso krilni igralci uporabili podaje iznad glave in za hrbtom.

Centri so po pričakovanjih glede na predhodne rezultate, največ uporabljali vročanje (43). Na drugem mestu sledijo podaje izpred prsi (14) in na tretjem mestu podaje bočno (11).

Kot pri podajah z dominantno roko, je pri igralcih na igralnih mestih z nedominantno roko, prav tako največkrat uporabljen način podajanja žoge bočno in/ali v višini rame (89). Sledijo vročanje (74), podaja izpred prsi (26), nedefinirane (8), ter za hrbtom in iznad glave (1).

Slika 31. Število podaj z nedominantno roko glede na igralni položaj.

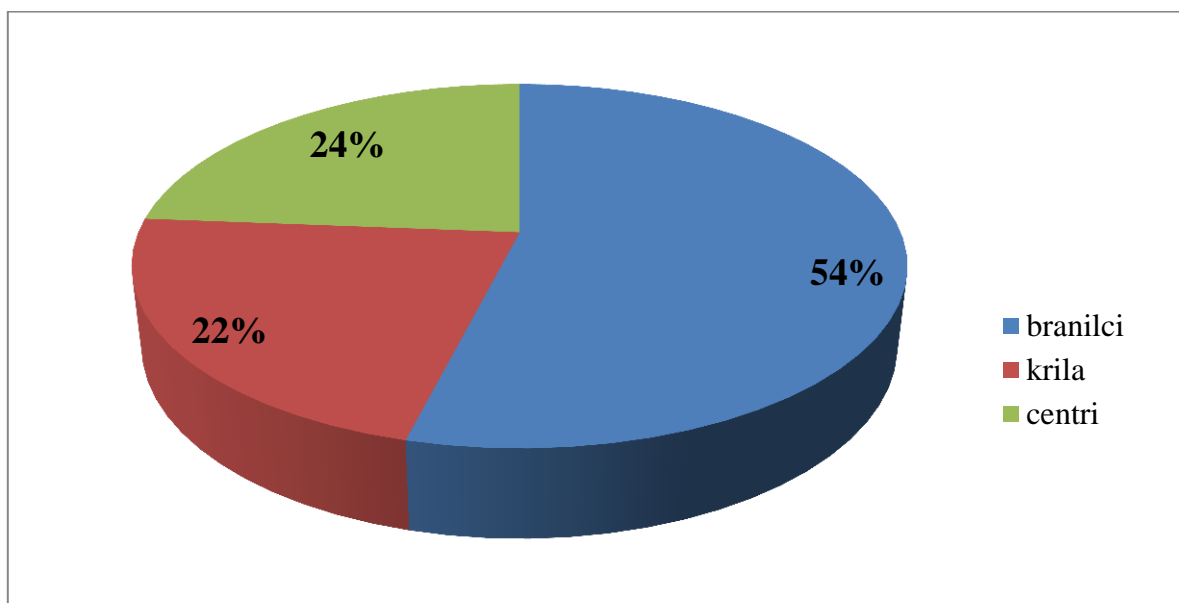
3.6 Razlike v strukturi podaj med posameznimi igralnimi mesti (tipi igralcev)

V prejšnjem poglavju smo analizirali število in strukturo podaj po tipih igralcev. Ker pa je na tekmah igralo različno število branilcev, kril in centrov in ker je tudi igralni čas posameznih tipov igralcev različen, so primerjave med njimi zelo otežene. Zato bomo

v tem poglavju posamezne tipe igralcev primerjali med seboj predvsem v relativnih vrednostih oz. deležih (odstotkih) posameznih podaj.

Iz Slike 32 je razvidno, da obstajajo precejšnje razlike v številu podaj glede na igralno mesto (tip igralca). Največ podaj gre skozi roke branilcev (1156), kar je 54% vseh podaj. Preko slednjih se najpogosteje kreira in vrti napad posameznega moštva. Krila (478) predstavljajo 22% in centri (509) s 24% imajo razmerje podaj skoraj popolnoma enako. Razlika je 2% v korist slednjih. Potrebno pa je poudariti, da gre pri tem za absolutne vrednosti in da pri tem ne upoštevamo števila posameznih tipov igralcev, niti njihove minutaže na tekmah.

Iz pridobljenih podatkov je razvidno, da branilci podajo žogo večkrat kot krila in centri skupaj. Ob tem lahko sklepamo, da je večina taktičnih zamisli trenerjev teh štirih moštev, ki so vključena v raziskavo, v napadalnih akcijah speljanih ravno s podajami preko igralnih mest branilcev. Sledijo jim centri ter krila, med katerimi pa ni bistvenih razlik.

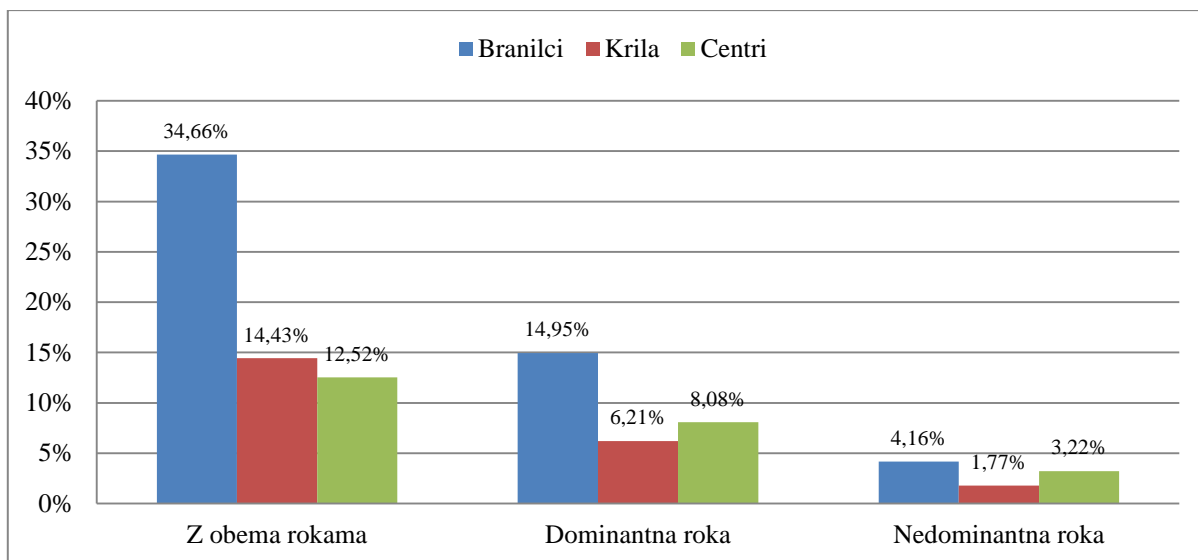

Slika 32. Razmerje podaj glede na igralno mesto.

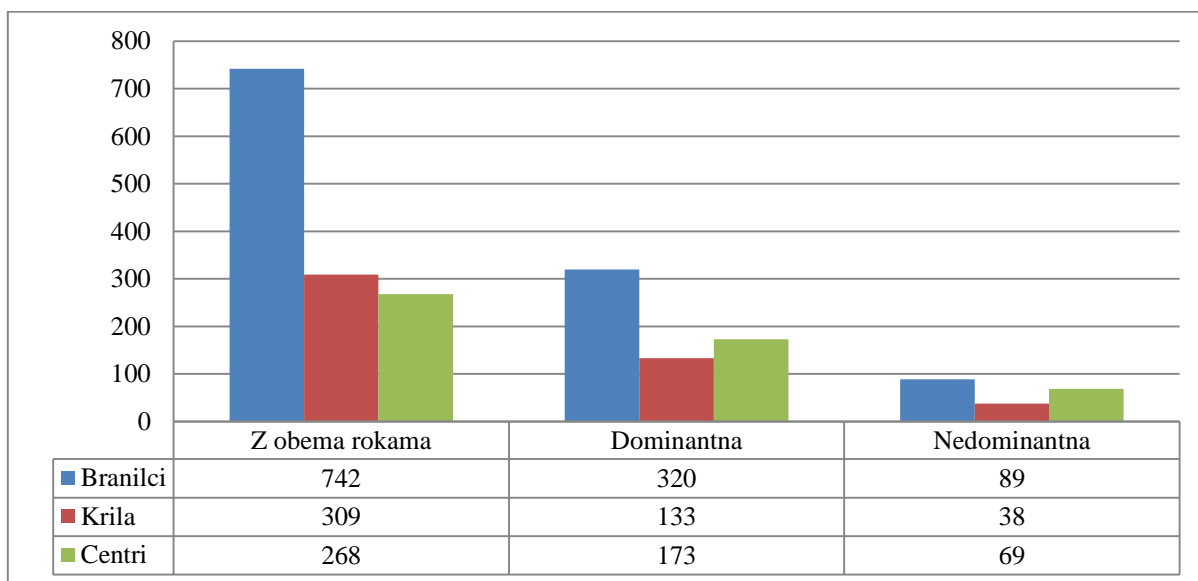
Iz Slike 33 in 34 je razvidno, da branilci, krila in centri največji delež podaj uporabijo z obema rokama. Tako branilci podajo 742 podaj, kar je 34,66% od skupno 54%. Krila 309, kar predstavlja 14,43% od skupno 22% in centri 268, kar je 12,52% od skupno

24%. Po deležu podaj z obema rokama se krila in centri bistveno ne razlikujejo, večji odskok je opazen le pri branilcih.

Z dominantno in nedominantno roko je delež podaj bistveno manjši na vseh igralnih položajih. Pri obeh načinih podaj (Slika 34) vidimo, da še vedno po številu podaj vodijo branilci, medtem ko so centri pri obeh načinih (tehnike) za manj kot 2% (Slika 33) prehiteli krilne igralce.

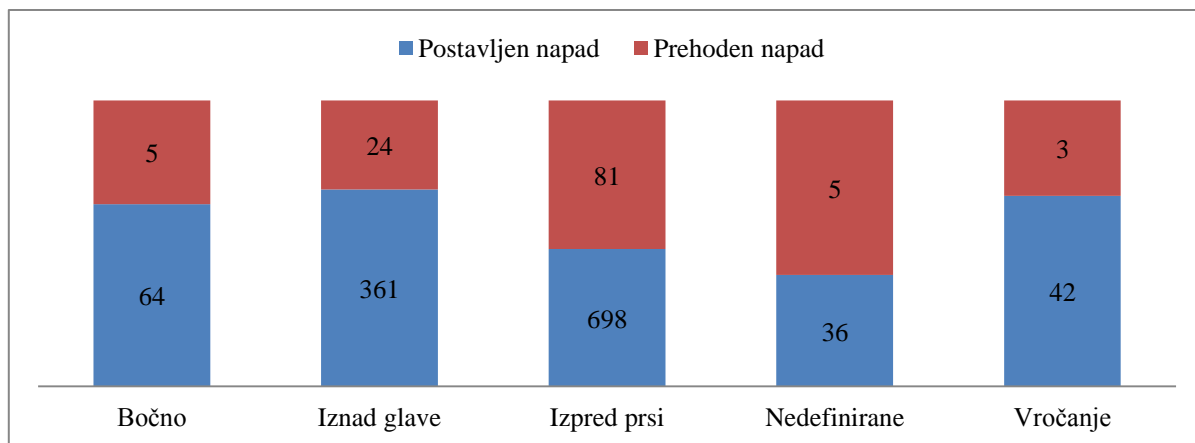
Slika 33. Primerjava načinov (tehnike) podaj med branilci, krili in centri.

Slika 34. Število podaj glede na igralno mesto ter na način, kako igralci podajajo žogo.

3.7 Načini (tehnik) podaj, ki se najpogosteje uporabljajo v prehodnem (tranzicijskem) napadu in postavljenem (pozicijskem) napadu

Slika 35 prikazuje, da je največ podaj podanih z obema rokama izpred prsi, tako v postavljenih (698), kot tudi v prehodnih (81) napadih. V obeh tipih napada so igralci najpogosteje uporabili neposredno podajo iz mesta; postavljen (463), prehodni (40). Na drugem mestu po številu so podaje iznad glave; postavljen (361) prehodnem (24). Od 361 podaj iznad glave je bilo na postavljen napad podanih 246 podaj iznad glave z mesta ter 115 podaj iznad glave iz skoka. V prehodnem napadu je po številu podaj iznad glave vrstni red obraten. Od skupno 24 podaj so jih igralci 14 podali iznad glave iz skoka in 10 iznad glave iz mesta. Na tretjem mestu sledijo podaje bočno; postavljen (64), prehodni (5) napad.

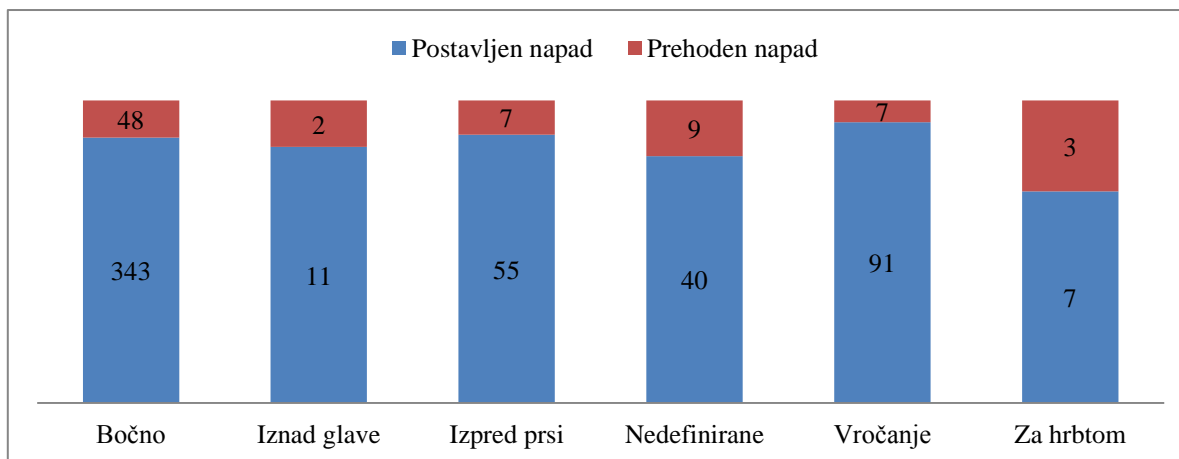

Slika 35. Primerjava tipa podaj v prehodnem in postavljenem napadu z obema rokama.

V Sliki 36 so prikazani podatki o številu podanih žog z dominantno roko. Z velikim odstopanjem so na prvem mestu podaje bočno in/ali v višini rame (iz vodenja, iz teka, z mesta), katere so igralci v postavljenem napadu uporabili v 343 primerih, v prehodnem pa so na ta način podali 48-krat.

V postavljenem napadu so od 343 podaj z dominantno roko igralci najpogosteje uporabili neposredno podajo iz vodenja bočno in/ali v višini rame (110) in neposredno podajo iz mesta bočno in/ali v višini rame (106). Na tretjem mestu najdemo vročanja (91).

V prehodnem napadu z dominantno roko na prvih dveh mestih ni sprememb. Od skupno 48 podaj bočno in/ali v višini rame sta se prav tako najpogosteje uporabili neposredna podaja iz vodenja bočno in/ali v višini rame (17) in neposredna podaja iz mesta bočno in/ali v višini rame (10). Na tretjem mestu so nedefinirane podaje (9).

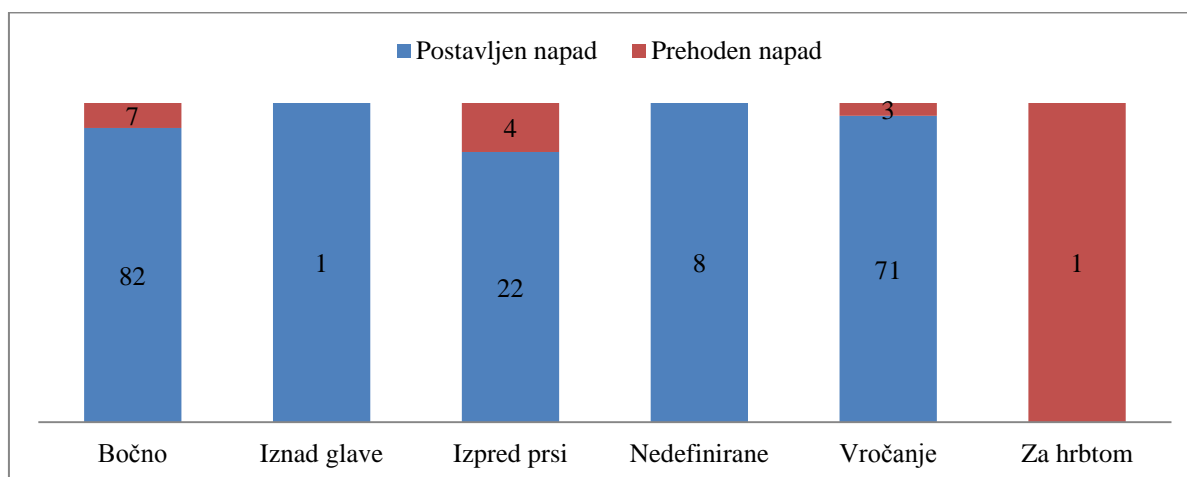

Slika 36. Primerjava tipa podaj v prehodnem in postavljenem napadu z dominantno roko.

Iz Slike 37 je razvidno število podaj v postavljenih in prehodnih napadih z nedominantno roko. Rezultati so podobni kot pri podajah z dominantno roko. Razlika je le v številu, saj so bile podaje z nedominantno roko veliko manj uporabljene kot podaje z obema rokama in dominantno roko.

V postavljenem napadu z nedominantno roko so na prvem mestu podaje bočno in/ali v višini rame (82), od tega se je najpogosteje uporabljala podaja neposredno iz vodenja (28) in neposredno iz mesta (19). Na drugem mestu je vročanje (71), na tretjem podaja izpred prsi (22).

V prehodnem napadu je bilo skupno vseh podaj le 15. Največ bočno (7). Najpogostejša podaja je bila podaja izpred prsi (4).

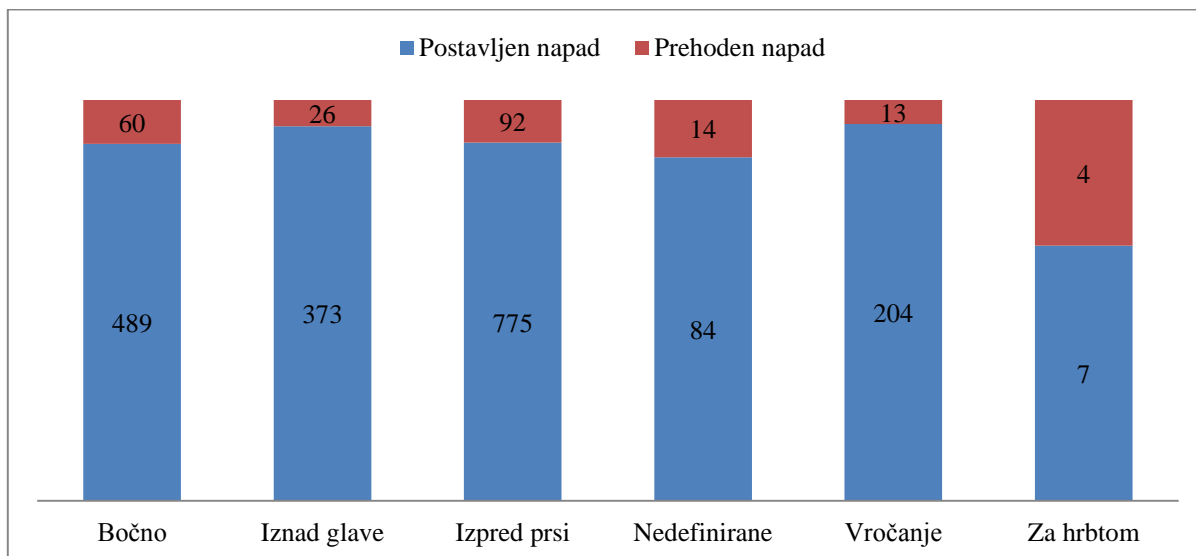
Slika 37. Primerjava tipa podaj v prehodnem in postavljenem napadu z nedominantno roko.

Iz teh rezultatov lahko ugotovimo, da med podajami z obema rokama prevladuje podaja izpred prsi. Z dominantno in nedominantno roko se največkrat uporablja način bočno in/ali v višini rame. Prav tako igralci v postavljenih in prehodnih napadih uporabljajo več neposredne podaje kot posredne.

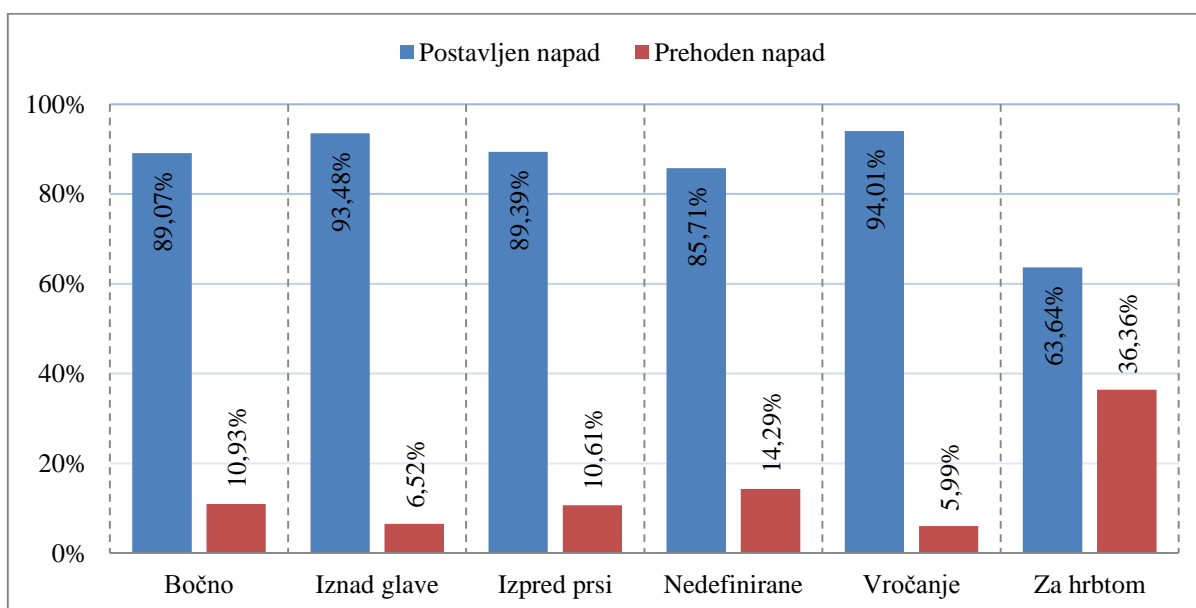
Glede na to, da je bilo v sklopu podaj bočno in/ali v višini rame, v našo raziskavo zajetih tudi več različnih načinov (tehnik) podaj posredno in neposredno (podaje iz vodenja, iz teka in z mesta), dobljeni rezultati ne presenečajo.

3.8 Struktura (profil) podaj v prehodnem (tranzicijskem) napadu in postavljenem (pozicijskem) napadu

Slika 38 prikazuje število vseh podaj pri postavljenem in prehodnem napadu, glede na tip podaje; bočno, iznad glave, izpred prsi, nedefinirane podaje, vročanje in podaja za hrbtom. V postavljenih napadih so igralci največ podajali izpred prsi (775), sledijo podaje bočno (489) ter iznad glave (373). Enak vrstni red po številu podaj je tudi v prehodnih napadih; izpred prsi (92), bočno (60) ter iznad glave (26). Razmerje med podajami posameznega tipa glede na postavljen oz. prehoden napad nam prikazuje Slika 39.

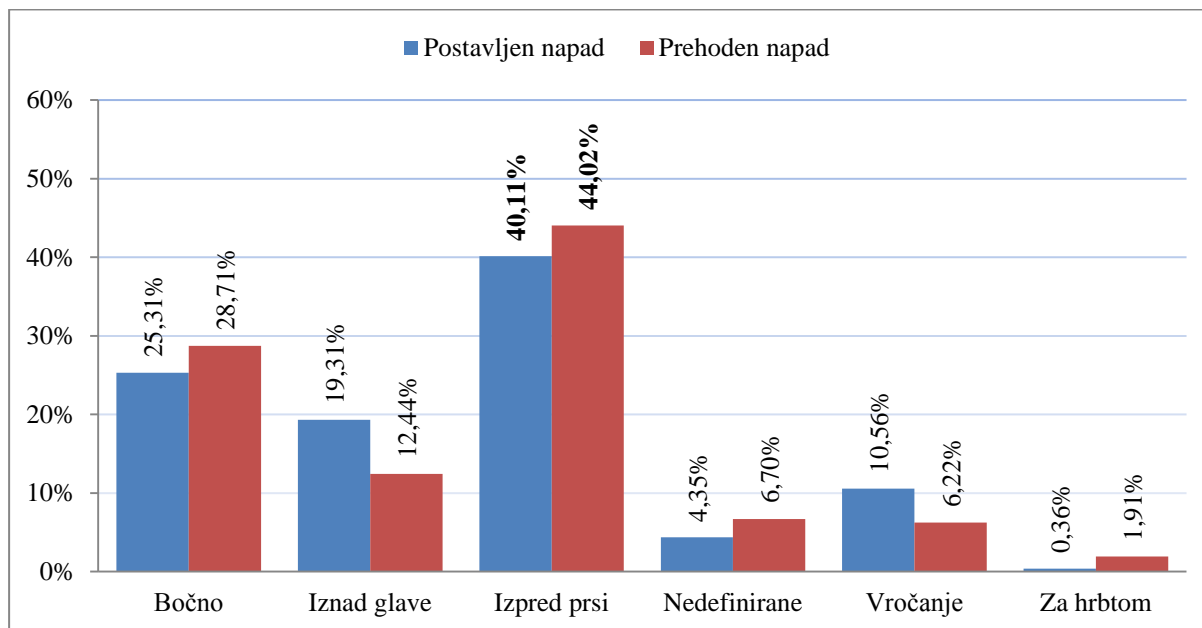

Slika 38. Primerjava vseh podaj glede na posamezen tip v postavljenem in prehodnem napadu.

Slika 39. Razmerja med podajami v postavljenih in prehodnih napadih.

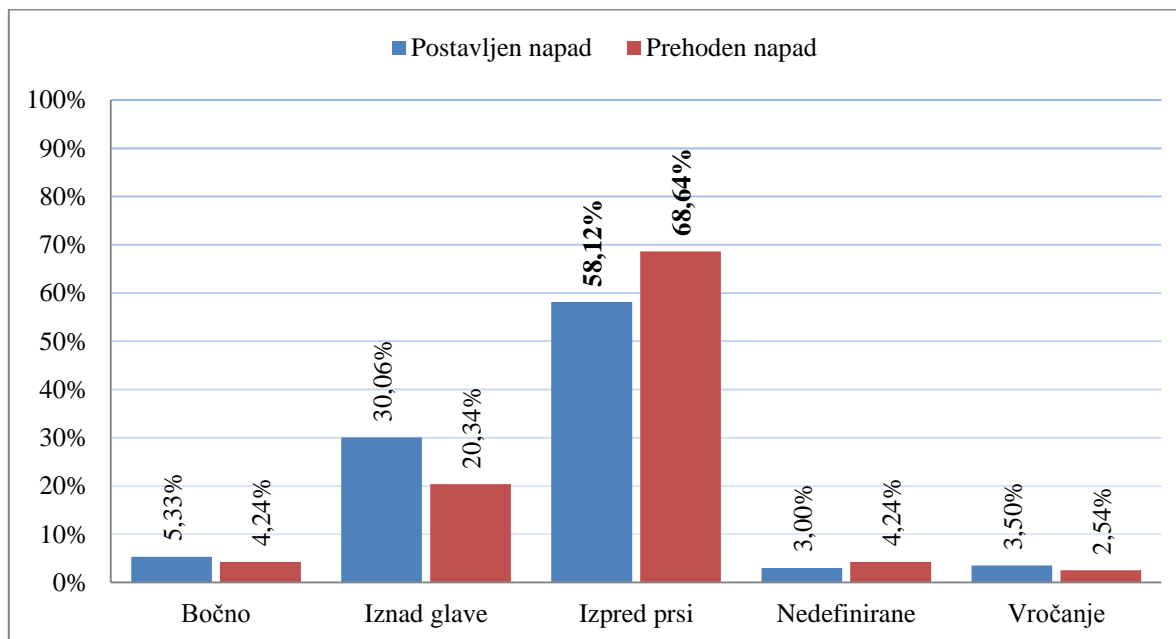
Slika 40 prikazuje delež vseh vrst podaj v postavljenem (1932) in prehodnem (209) napadu. Glede na to, da je bilo kar 90% podaj v postavljenem in le 10% v prehodnem napadu, so deleži posameznih tipov podaj dokaj sorazmerni. Največja razlika je opazna med podajo iznad glave, kjer so le-to igralci v postavljenem napadu uporabili za 6,87% več, kot v prehodnih napadih.

Slika 40. Primerjava uporabnosti vseh podaj v postavljenem in prehodnem napadu.

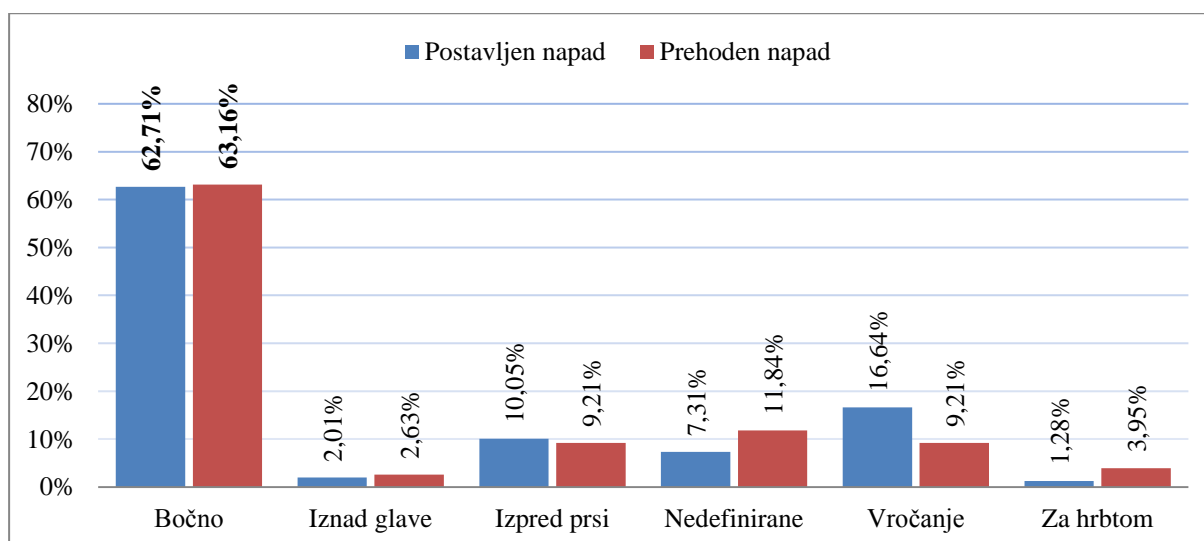
Slike 41, 42, in 43 nam prikazujejo primerjavo deležev podaj v postavljenih ter prehodnih napadih z obema rokama, dominantno in nedominantno roko.

Na Sliki 41 so predstavljene vse vrste podaj z obema rokama (1319), ki so jih igralci uporabili v postavljenem (1201) in prehodnem (188) napadu. Največjo razliko v deležu opazimo pri podajah iznad glave in izpred prsi. V postavljenem napadu so podajo izpred prsi igralci uporabili v 58,12% primerih, v prehodnem napadu pa v 68,64% primerih. Obratno je bilo pri podajah iznad glave, katere so igralci bolj pogosto uporabljali v postavljenem (30,06%) napadu kot v prehodnem (20,34%). Pri podajah bočno, za hrbtom, vročanjih ter nedefiniranih podajah z obema rokama ni bistvenih razlik.

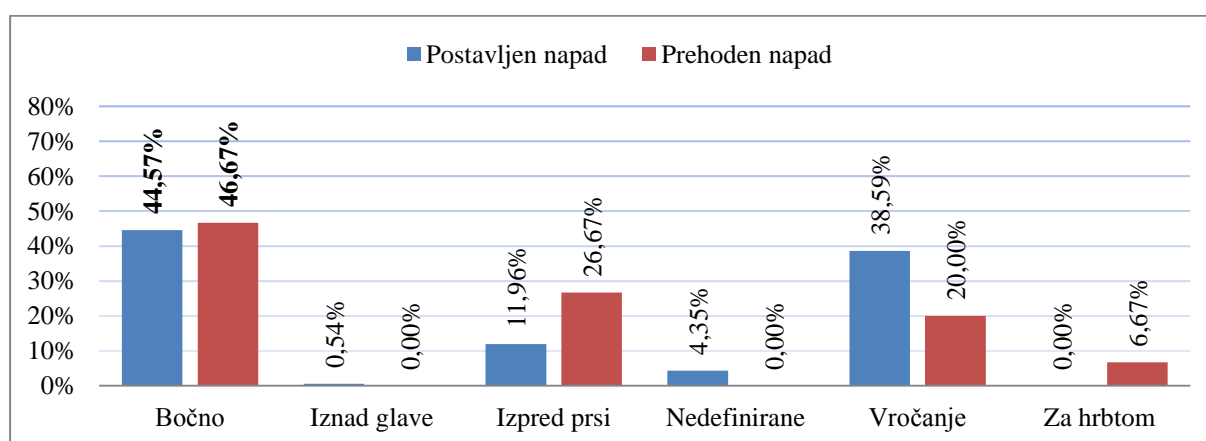
Slika 41. Primerjava razmerja podaj z obema rokama v postavljenem in prehodnem napadu.

Slika 42 predstavlja vse vrste podaj z dominantno roko (623), ki so jih igralci uporabili v postavljenem (547) in prehodnem (76) napadu. V obeh napadih so igralci številčno največ uporabljali podaje bočno (postavljen 343; prehoden 48), kjer pa bistvenih razlik ne opazimo (postavljen 62,71%; prehoden 63,16%). Največja razlika v deležu je opazna pri uporabnosti vročanja. V postavljenem napadu so vročanje igralci uporabili za 7,43% več kot v prehodnih napadih. Pri podajah iznad glave, izpred prsi, za hrbtom ter nedefiniranih podajah z dominantno roko ni bistvenih razlik.

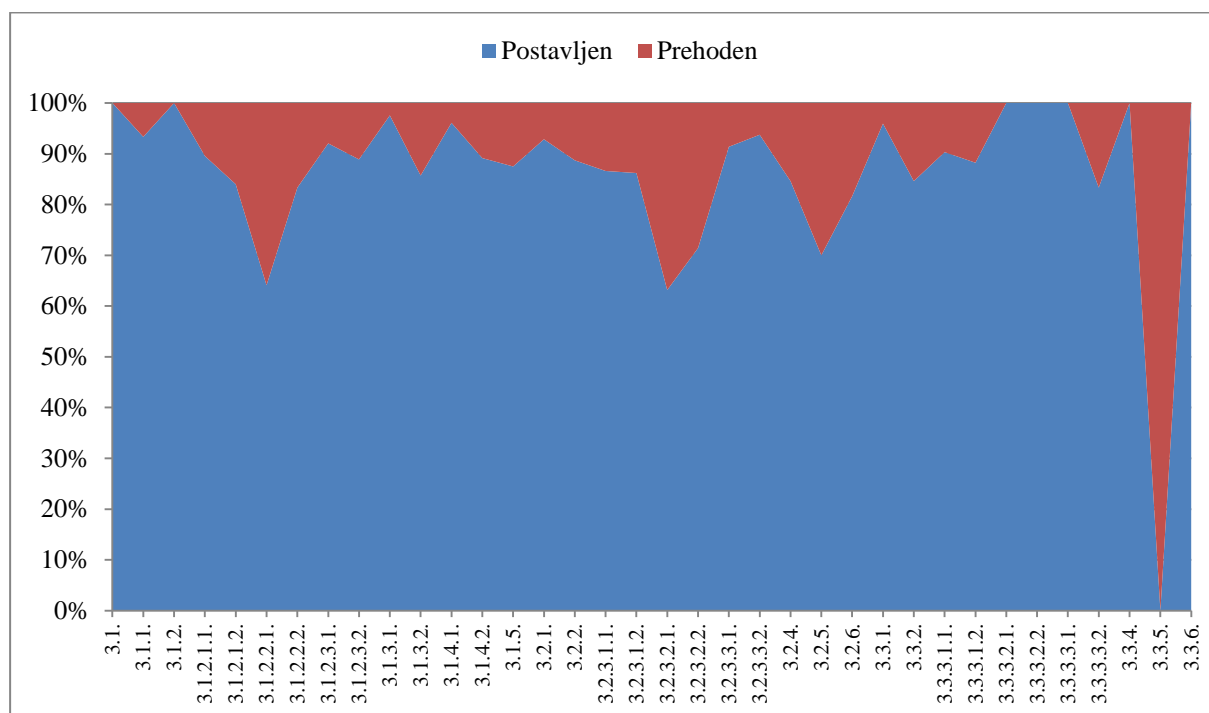
Slika 42. Primerjava razmerja podaj z dominantno roko v postavljenem in prehodnem napadu.

Slika 43 predstavlja vse vrste podaj z nedominantno roko (199), ki so jih igralci uporabili v postavljenem (184) in prehodnem (15) napadu. Kot pri podaji z dominantno roko, so tudi z nedominantno roko igralci številčno največ uporabljali podaje bočno (postavljen 82; prehodni 7). Razlika v uporabnosti podaj bočno je 2,10% v korist prehodnih napadov (postavljen 44,57%; prehodni 46,67%). Največja razlika v deležu je opazna pri uporabnosti vročanja. V postavljenem napadu je bilo vročanje uporabljeno v 38,59% primerih (71 podaj), v prehodnem napadu pa le v 20% primerih (3 podaje). Obratno je pri podajah izpred prsi, katere so igralci bolj pogosto uporabili v prehodnem napadu (26,67%) kot v postavljenem napadu (11,96%). Podaj iznad glave ter nedefiniranih podaj igralci v prehodnem napadu niso uporabili niti enkrat, med tem ko podaje za hrbtom nikoli niso uporabili v postavljenem napadu.

Slika 43. Primerjava podaj z nedominantno roko v postavljenem in prehodnem napadu.

Slika 44 nam prikazuje, da je kar 20 načinov (tehnik) podaj v prehodnem napadu presegle 10% delež. Najbolj izstopata dva načina (več kot 30% vseh podaj v prehodnih napadih) in sicer; neposredni podaji iz teka z obema rokama in z dominantno roko. Omeniti velja še dva tipa podaj, ki presegata 20% delež podaj v prehodnih napadih. To sta posredna podaja iz teka z dominantno roko ter podaja za hrbtom, prav tako z dominantno roko. Preostalih 16 tipov podaj ni presegle povprečja 10% podaj v prehodnem napadu. Pri postavljenih napadih je slika ravno obratna; 16 tipov podaj presega več kot 90% podaj v postavljenih napadih, 20 tipov podaj pa tega odstotka vseh podaj ne presega.

LEGENDA:

3.1. Z obema rokama

3.1.1. Vročanje

3.1.2. Izpred prsi

3.1.2.1. Iz vodenja

3.1.2.1.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.1.2.1.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.1.2.2. Iz teka

3.1.2.2.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.1.2.2.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.1.2.3. Z mesta

3.1.2.3.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.1.2.3.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.1.3. Bočno (z odklonom)

3.1.3.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.1.3.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.1.4. Iznad glave

3.1.4.1. Z mesta

3.1.4.2. Iz skoka

3.1.5. Nekonvencionalne (nedefinirane) podaje

3.2. Z dominantno roko

3.2.1. Vročanje

3.2.2. Od spodaj

3.2.3. Bočno in/ali v višini rame

3.2.3.1. Iz vodenja

3.2.3.1.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.2.3.1.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.2.3.2. Iz teka

3.2.3.2.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.2.3.2.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.2.3.3. Z mesta

3.2.3.3.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.2.3.3.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.2.4. Iznad rame (baseball)

3.2.5. Za hrbtno

3.2.6. Nekonvencionalne (nedefinirane) podaje

3.3. Z nedominantno roko

3.3.1. Vročanje

3.3.2. Od spodaj

3.3.3. Bočno in/ali v višini rame

3.3.3.1. Iz vodenja

3.3.3.1.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.3.3.1.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.3.3.2. Iz teka

3.3.3.2.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.3.3.2.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.3.3.3. Z mesta

3.3.3.3.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.3.3.3.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.3.4. Iznad rame (baseball)

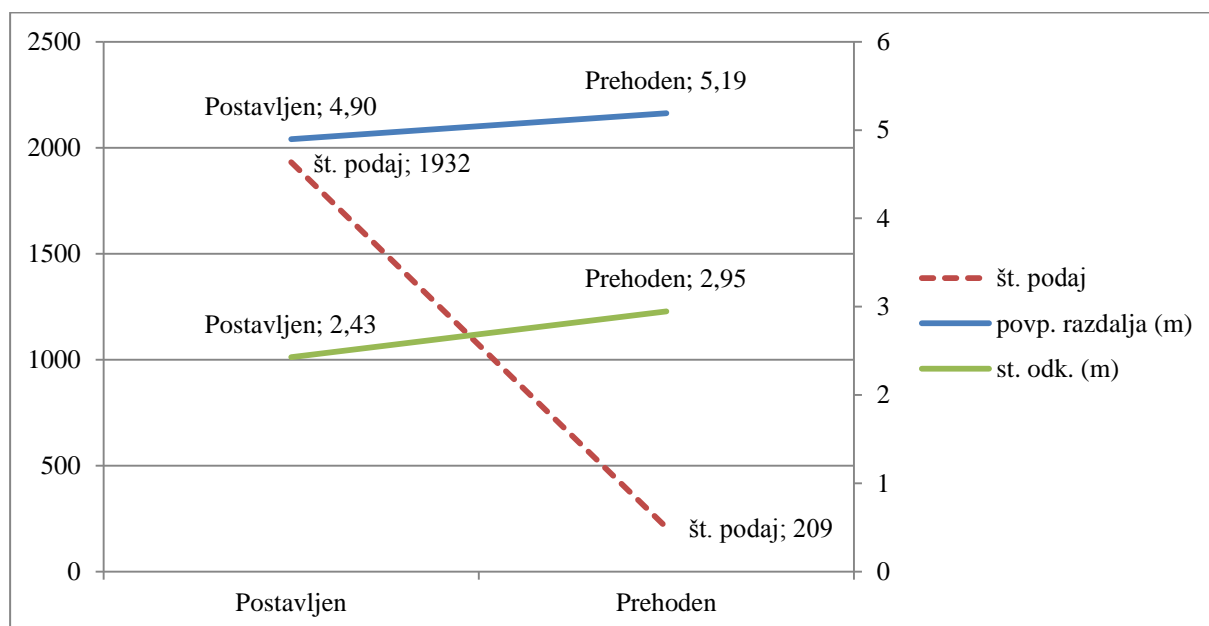
3.3.5. Za hrbtno

3.3.6. Nekonvencionalne (nedefinirane) podaje

Slika 44. Struktura (profil) podaj v postavljenem in prehodnem napadu.

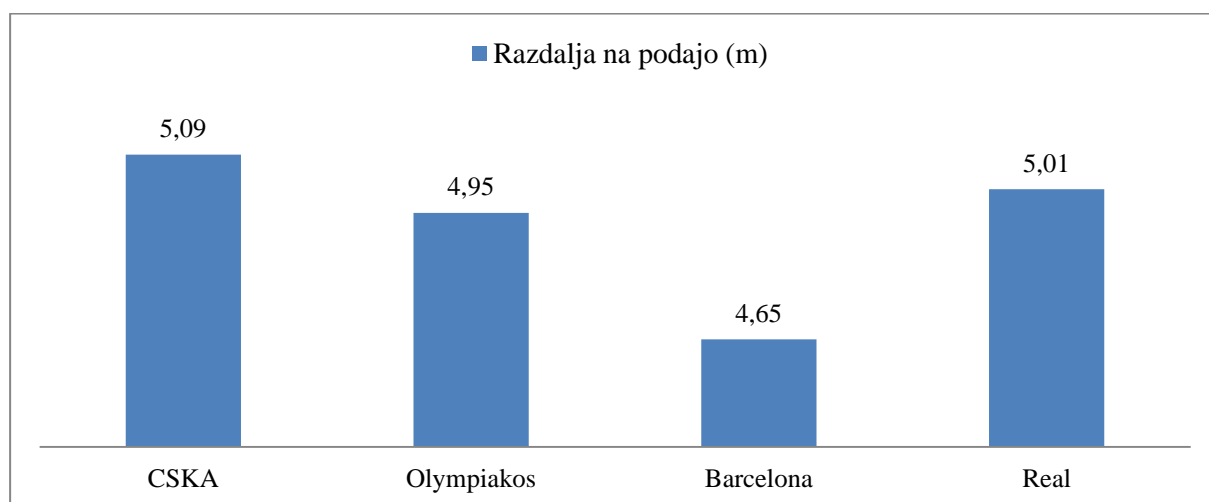
3.9 Razlike v dolžini podaj, ki se uporabljajo v prehodnem in postavljenem napadu

Na zaključnem turnirju je bilo skupno izvedenih 2141 podaj, od tega 1932 (90,23%) na postavljen napad in 209 (9,77%) na prehodni napad. Povprečna razdalja vseh podaj je znašala 4,92 m. Pri postavljenih napadih meri povprečna podaja 4,89 m, pri prehodnih napadih pa 5,19 m (Slika 45).

Slika 45. Povprečna razdalja podaj v metrih, glede na postavljen in prehoden napad.

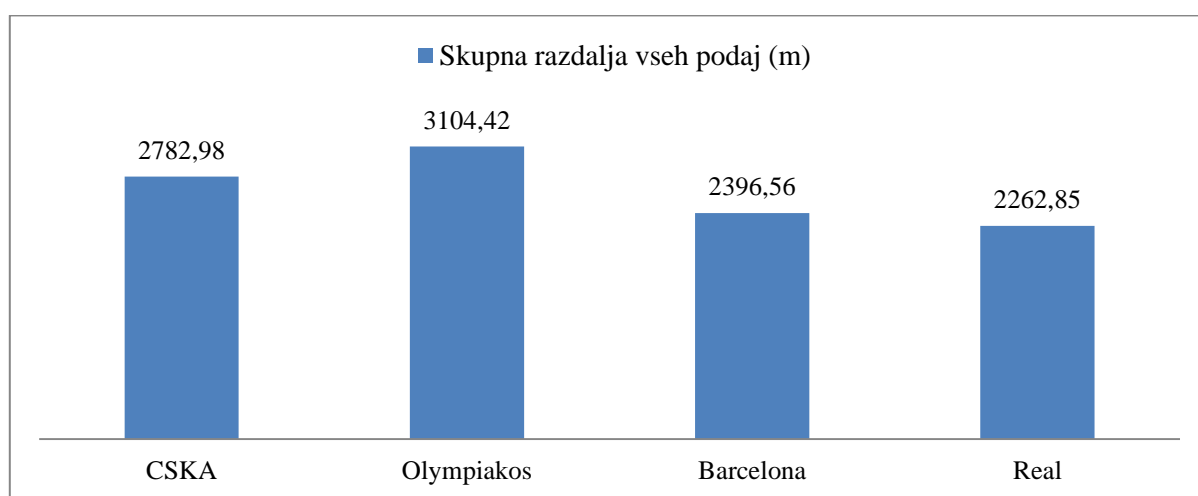
Glede na povprečno razdaljo ene podaje so si zelo blizu kar tri moštva (Slika 46). Najdaljše podaje so imeli v povprečju igralci CSKA-ja (5,09 m), sledijo jim igralci Realja (5,01 m) in igralci Olympiakosa (4,95 m). Najkrajše povprečje podaj so imeli igralci Barcelone z dolžino 4,65 m.

Slika 46. Primerjava povprečne razdalje ene podaje med posameznimi moštvi.

V naši analizi je skupna razdalja vseh podaj na štirih tekmah znašala 10546,80 m. Iz Slike 47 je razvidno, da je skupna razdalja vseh podaj igralcev Olympiakosa 3104,24 m, CSKA-ja 2782,98 m, Barcelone 2396,56 m in Realja 2262,85 m. Povprečna dolžina vseh podaj med štirimi moštvi tako znaša 2636,70 m. Tako znaša razlika

med moštvo Olympiakosa, z najdaljšo razdaljo in Realu, z najkrajšo razdaljo, 841,39 m. Glede na to, da je skupno število podaj Olympiakosa (627) za 175 večje od moštva Realu (452), lahko sklepamo, da je igra Olympiakosa veliko bolj kolektivna. To potrjuje tudi podatek o povprečnem številu podaj na sekvenco, kjer ima moštvo Olympiakosa s 3,85 podaj na sekvenco proti Realu s 2,81, približno eno podajo več. Kljub razliki v skupni razdalji podaj, pa je potrebno poudariti, da je povprečna razdalja podaje Olympiakosa celo malenkost krajša od Realove. Očitno torej dolžina podaj ne vpliva na skupno razdaljo, pač pa je ta odvisna predvsem od števila podaj.

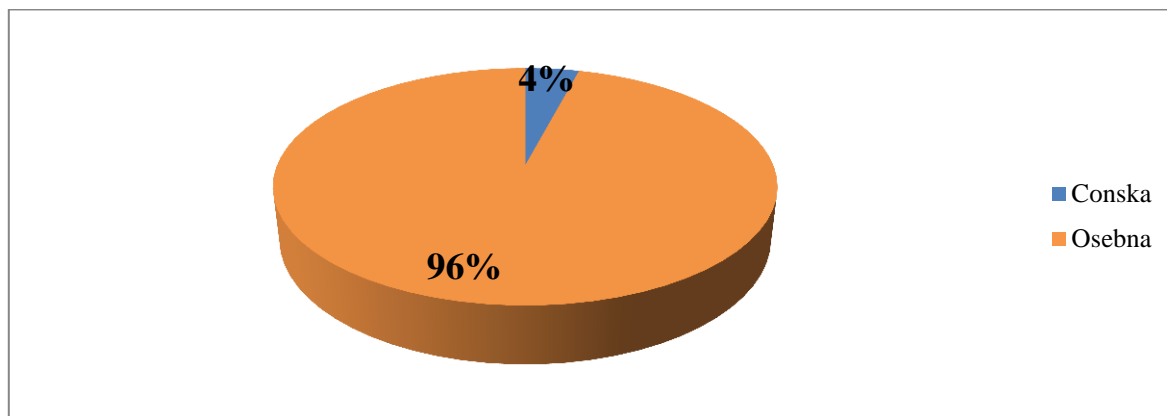

Slika 47. Primerjava skupne razdalje vseh podaj posameznih moštev.

Iz rezultatov lahko sklepamo, da obstajajo razlike v dolžini podaj glede na prehodne in postavljene napade, vendar so le-te zelo majhne. Pričakovali bi, da bodo razlike večje, saj so podaje pri protinapadih lahko precej daljše, kot pri postavljenih napadih.

3.10 Razlike v strukturi podaj glede na vrsto obrambe (osebna, conska), ki jo igra nasprotno moštvo

Na zaključnem turnirju četverice so večji del tekme moštva igrala osebno obrambo. 96% podaj je bilo podanih, ko so moštva napadala proti osebni obrambi. Slika 48 nam prikazuje, da je bilo le 4% (88) podaj podanih na consko obrambo nasprotnika. Iz tega lahko sklepamo, da se je conska obramba na vseh štirih tekmah finalnega turnirja četverice skupaj igrala zelo kratek čas oz. le peščico napadov.

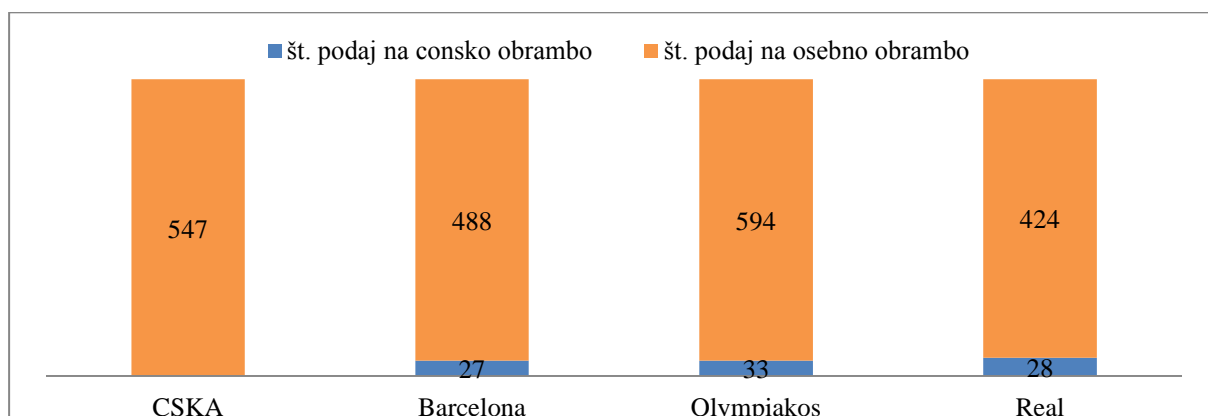
Slika 48. Odstotek vseh podaj glede na osebno in consko obrambo.

Izmed vseh podaj (2141), se je proti osebni (2053) in conski (88) obrambi največkrat uporabila neposredna podaja z mesta z obema rokama. Proti osebni obrambi so igralci to podajo uporabili 480-krat (95,2%), medtem ko proti conski 23-krat (4,8%).

Kot lahko razberemo in Slike 49, je razlika v številu podaj na consko obrambo pri moštvih Olympiakosa (33), Realu (28) in Barceloni (27) zelo majhna.

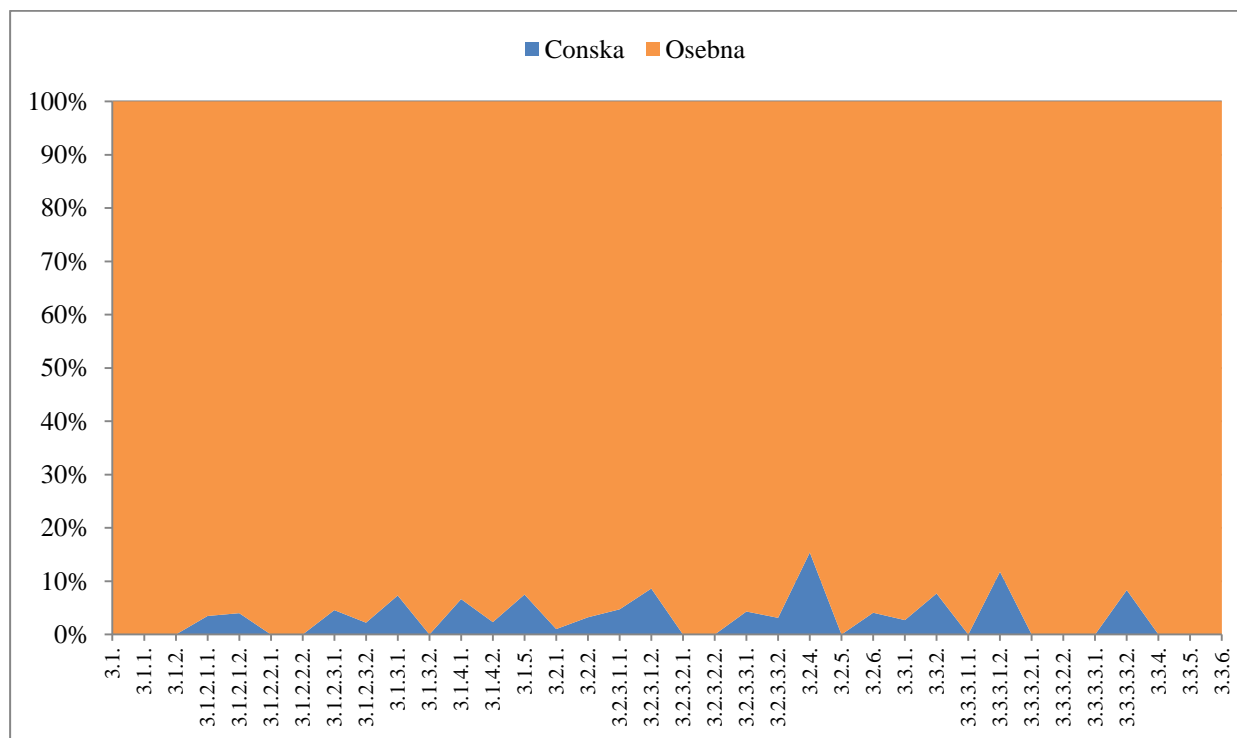
Slika 49 nam prikazuje število podaj, ki jih je posamezno moštvo uporabilo v napadu proti posameznemu tipu obrambe nasprotnika. Proti moštvu CSKA, se za consko postavitev ni odločilo nobeno moštvo.

Število podaj na osebno obrambo se pri posameznih moštvih razlikuje nekoliko bolj kot na consko postavitev. Kot lahko vidimo na Sliki 49, sta ekipi CSKA (547) in Olympiakos (594) presegli 500 podaj, medtem ko obe španski ne. Tako je razlika med najboljšim Olympiakosom in v našem primeru najslabšim Realom, 170 podaj.

Slika 49. Primerjava števila podaj posameznega moštva na osebno in consko obrambo.

Iz Slike 50 je razvidno, da je le 8 tipov podaj preseglo 4% delež v strukturi podaj na consko postavitev. Najpogosteje so igralci proti conski obrambi glede na odstotek uporabljali podajo z dominantno roko iznad rame (18%).

LEGENDA:

3.1. Z obema rokama

3.1.1. Vročanje

3.1.2. Izpred prsi

3.1.2.1. Iz vodenja

3.1.2.1.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.1.2.1.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.1.2.2. Iz teka

3.1.2.2.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.1.2.2.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.1.2.3. Z mesta

3.1.2.3.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.1.2.3.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.1.3. Bočno (z odklonom)

3.1.3.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.1.3.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.1.4. Iznad glave

3.1.4.1. Z mesta

3.1.4.2. Iz skoka

3.1.5. Nekonvencionalne (nedefinirane) podaje

3.2. Z dominantno roko

3.2.1. Vročanje

3.2.2. Od spodaj

3.2.3. Bočno in/ali v višini rame

3.2.3.1. Iz vodenja

3.2.3.1.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.2.3.1.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.2.3.2. Iz teka

3.2.3.2.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.2.3.2.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.2.3.3. Z mesta

3.2.3.3.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.2.3.3.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.2.4. Iznad rame (baseball)

3.2.5. Za hrbtom

3.2.6. Nekonvencionalne (nedefinirane) podaje

3.3. Z nedominantno roko

3.3.1. Vročanje

3.3.2. Od spodaj

3.3.3. Bočno in/ali v višini rame

3.3.3.1. Iz vodenja

3.3.3.1.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.3.3.1.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.3.3.2. Iz teka

3.3.3.2.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.3.3.2.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.3.3.3. Z mesta

3.3.3.3.1. Neposredno (brez odboja od tal)

3.3.3.3.2. Posredno (z odbojem od tal)

3.3.4. Iznad rame (baseball)

3.3.5. Za hrbtom

3.3.6. Nekonvencionalne (nedefinirane) podaje

Slika 50. Primerjava strukture podaj na tip obrambe, ki ga igra moštvo (osebna, conska).

4 SKLEP

Ko govorimo o podajah, se moramo vedno najprej vprašati kaj je osnovni namen te košarkarske prvine, kdaj kateri način podaje uporabiti med igro in kako jo izvesti. Osnovni namen podaje je pomikanje žoge po prostoru med igralci enega moštva. Podaja je zelo pomemben element košarkarske igre, ki se uporablja že od njenega nastanka in brez katerega si košarke tudi danes ne moremo predstavljati. Kdaj in na kakšen način igralci podajajo žogo, je seveda najbolj odvisno od obrambe in postavljanja soigralcev v polju. Kadar je podajalec dobro pokrit, si mora ustvariti položaj za neovirano podajo, sicer si obramba pridobi posest žoge. V primerih, ko je podaja neodločna, medla, nenatančna, predstavlja ugodno priložnost obrambi, da si pridobi posest žoge na lahek način s prestrezanjem. Napadalci morajo zato znati dobro oceniti gibanje in postavljanje obrambnih igralcev. Dobri podajalci nikakor ne smejo biti sebični, temveč ekipni igralci, vendar z občutkom kdaj podati ali bodisi zadržati žogo. Ob spremljanju tekem me velikokrat razjezi sebičnost določenih igralcev, ki ne podajo prostemu soigralcu in sami zaključujejo akcijo, velikokrat tudi iz nemogočih položajev.

Ko govorimo o najboljših podajalcih, morajo le-ti imeti zelo dober pregled pri gibanju in postavljanju soigralcev v napadu. Najpomembnejše je izbrati pravilni »timing« (pravočasnost), kot pravimo v košarkarskem žargonu; kdaj in kako podati. Podaja je velikokrat tudi glavno orožje posameznika, kako prelisičiti ali presenetiti nasprotnika. Pomembno je, da podajalci točno vedo, kdaj morajo v kakšni situaciji uporabiti določen način in tehniko podaje. Da igralec postane najboljši podajalec, je potrebno veliko posvečanja temu elementu na treningih že od malih nog. Od igralca zahteva veliko mero natančnosti, preciznosti, odločanja v delčkih sekunde ter pregleda nad dogajanjem na igrišču. Opazna ne sme biti niti razlika pri podajah z dominantno ali nedominantno roko, saj morajo tipi vrhunskih igralcev ta element obvladati z obema rokama enako dobro.

Kadar vidi igralec soigralca v boljšem položaju kot je sam, mu enostavno mora podati. Trenerji najbolj cenijo branilce - organizatorje, ki raje kot da polnijo svojo strelsko statistiko, razigrajo ekipo in s takimi potezami nasprotnika spravljajo v slabo voljo. Veliko trenerjev pravi, da mora biti branilec podaljšana roka trenerja na igrišču.

Tudi gledalci, raje kot individualiste, gledajo kolektivno igro, s katero ekipa marsikoga dvigne na noge. Tukaj mislim predvsem na atraktivne podaje; lob podaja (alley-opp), podajo izza hrbta, med nogami, s pogledom vstran; zlasti v prehodnih, včasih pa tudi v postavljenih napadih.

Podaje, kot tudi asistence, so v evropski košarki še premalo cenjene in poudarjene kot ena pomembnejših vrlin košarkarske igre, saj posamezniki v tem športu še nikoli niso zmagali nad ekipo. V statistiki ni vedno razvidno kako je nekdo pomagal in omogočil soigralcu doseči lahek koš, mu pripravil priložnost za neoviran met ali s podajo odprl možnost lažjega osvajanja prostora za igro proti košu. Trenerji učijo, da mora imeti vsaka dobra podaja t.i.»oči«, saj v nasprotnem primeru ne doseže želenega cilja. Ključni vidik dobre natančne podaje je, da jo je težko prestreči.

Glavne izsledke diplomske naloge lahko strnemo v naslednje zaključke:

- da igralci najboljših evropskih klubskih ekip, najpogosteje uporabljajo neposredno soročno podajo iz mesta;
- da obstajajo razlike v številu enoročnih (38%) in soročnih (62%) podaj;
- da obstajajo razlike v številu podaj z dominantno in nedominantno roko. Z dominantno roko je bilo podanih 76% vseh podaj, med tem ko z nedominantno le 24%;
- da obstajajo razlike v številu neposrednih (77%) in posrednih (23%) podaj;
- da branilci (1 in 2), krila (3) in centri (4 in 5) najpogosteje podajajo neposredno z obema rokama z mesta. Z dominantno roko branilci najpogosteje uporabljajo neposredno podajo iz vodenja, krila neposredno podajo z mesta, centri pa vročanje. Z nedominantno roko branilci najpogosteje uporabljajo neposredno podajo iz vodenja, krila in centri pa najpogosteje vročajo;
- kar 54% vseh podaj izvedejo branilci, 24% centri, 22% pa krilni igralci;
- da se v prehodnem in postavljenem napadu najpogosteje uporablja neposredna soročna podaja z mesta;
- da je bilo vseh podaj na postavljeno obrambo kar 90%, v prehodnih napadih pa le 10%. Tako v postavljenih, kot tudi v prehodnih napadih so igralci največ uporabljali podaje izpred prsi (postavljen: 40,11%, prehodni: 44,02%);

- da povprečna razdalja vseh podaj znaša 4,92 m. Pri postavljenih napadih meri povprečna podaja 4,89 m, pri prehodnih napadih pa 5,19 m;
- da je bilo 96% vseh podaj izvedenih proti osebni obrambi in le 4% proti conski. Proti osebni in conski obrambi se je najpogosteje uporabila neposredna podaja z mesta z obema rokama (503). Proti osebni obrambi so igralci to podajo uporabili v 95,2%, medtem ko proti conski v 4,8%.

Izsledki mojega diplomskega dela bodo tako obogatili teorijo in prakso treniranja podaj v vrhunski košarki in tudi na vseh ostalih kakovostnih ravneh članske in mladinske košarke. Trenerji, igralci ter ostali košarkarski navdušenci, bodo lahko s pomočjo tega diplomskega dela dobili vpogled v strukturo različnih podaj, ki se uporabljajo v košarki, primerjali načine (tehniko) podaj, njihovo uporabnost, prednosti in slabosti posameznih tipov podaj v postavljenih in prehodnih napadih na osebno oz. consko obrambno postavitev. Rezultati lahko pripomorejo tudi pri primerjanju vseh pridobljenih rezultatov v različnih starostnih skupinah (kategorijah) od najmlajših pionirjev, vse do članske košarke v domačem državnem prvenstvu, kot tudi v tujih prvenstvih in različnih tekmovanjih, kot je Evroliga.

5 CITATI

»Samo pri podajah se je košarka približala umetnosti« (Gerjević, 1999).

(Božidar Maljković)

»Podaja osreči dva, dosežen zadetek pa samo enega« (Gerjević, 1999).

(Toni Kukoč)

»Podajanje – lovljenje je napadalno moštvena spretnost, medtem ko je vodenje individualno napadalna spretnost; zato mora biti podaja primarno napadalno orožje« Krause, D. Meyer in J. Meyer, 1999).

(Ralph Miller)

»Obstaja sedem stvari katere lahko narediš po podani žogi. Lahko grem za njo in dobim povratno podajo. Lahko grem postaviti blokado na igralcu z žogo. Lahko vtekam v »raketo«, lahko vtekam proti košu, lahko postavim blokado stran od žoge, na igralcu brez žoge. Lahko varam gibanje v stran in se vrnem v izhodiščni položaj ali pa samo ostanem na mestu« (Walker, 2007).

(Bobby Knight)

6 VIRI

Ally-opp (basketball) (2014). Wikipedia The Free Encyclopedia. Pridobljeno 8.5.2014, iz [http://en.wikipedia.org/wiki/Alley-oop_\(basketball\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Alley-oop_(basketball))

Cilenšek, M. (2001). *Osnove tehnične in taktične priprave mladih košarkarjev*: Celje: Agencija Studio Trg.

Dežman, B. (2004). *Košarka za mlade igralce in igralke*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Dežman, B. (2005). *Osnove teorije treniranja v izbranih moštvenih športnih igrah*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Erčulj, F. (1996). *Conske in kombinirane obrambe ter napad proti njim*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Erčulj, F. (1998). *Morfološko-motorični in igralna učinkovitost mladih košarkarskih reprezentanc Slovenije*. Doktorska disertacija. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.

Erčulj, F. (1999). *Conske in kombinirane obrambe ter napadi proti njim*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Euroleague Basketball (2014). Wikipedia The Free Encyclopedia. Pridobljeno 6.5.2014, iz http://en.wikipedia.org/wiki/Euroleague_Basketball

Gerjevič, M. (1999). *Podajanje in lovljenje žoge v košarki*. Sežana: Samozaložba.

Krause, J., Meyer, D. in Meyer, J. (1999). *Basketball Skills and Drills*. [Košarkarske spretnosti in vaje]. Human Kinetics (Second Edition).

Mahorič, T. (2001). *Tranzicijski napad*. *Trener*, 1/2001, 38-44.

Mirt, G. (2014): Analiza uporabe različnega tipa podaj igralcev najboljših štirih evropskih ekip Evrolige v sezoni 2012/2013.

McGee, K. (2007). *Coaching Basketball Technical and Tactical Skills*. [Treniranje košarkarskih tehničnih in taktičnih spretnosti]. American Sport Education Program (ASEP).

Pavlovič, M (2006). *Košarka: teorija in metodika treniranja*. Ljubljana: Bonus Pavlovič K.D.

Uradna košarkarska pravila 2010 (Julij 2010). Košarkarska zveza Slovenije. Pridobljeno 12.12.2013, iz http://www.kzs.si/uploads/media/Uradna_kosarkarska_pravila_2010_01.pdf

Vancil, M. (1995). *NBA Basketball*. Nova Gorica: Založba EDUCA.

Walker., J. (2007). *Knight developed motion offense through research, and he's always adapting*. [Knight je z raziskavami razvil gibljiv napad in se mu vedno prilagaja]. Avalanche – Journal. Pridobljeno 24.11.2013 iz <http://www.knight880.com/special/stories/motion.shtml>

Kazalo slik:

<i>Slika 1.</i> Podaja z obema rokama izpred prsi (Foto: Kolenič, 2014).....	11
<i>Slika 2.</i> Podaja z obema rokama iznad glave (Foto: Kolenič, 2014).....	12
<i>Slika 3.</i> Podaja z obema rokama od spodaj - vročitev žoge (Foto: Kolenič, 2014).....	13
<i>Slika 4.</i> Podaja z eno roko v višini rame (Foto: Kolenič, 2014).....	13
<i>Slika 5.</i> Podaja z eno roko iznad rame (Foto: Kolenič, 2014).....	14
<i>Slika 6.</i> Podaja z eno roko od spodaj (Foto: Kolenič, 2014).....	14
<i>Slika 7.</i> Podaja z eno roko preko glave s strani (Foto: Kolenič, 2014).....	15
<i>Slika 8.</i> Podaja z eno roko iz vodenja v višini rame (Foto: Kolenič, 2014).....	15
<i>Slika 9.</i> Podaja z eno roko iz vodenja od spodaj (Foto: Kolenič, 2014).....	16
<i>Slika 10.</i> Podaja z eno roko iz vodenja bočno (Foto: Kolenič, 2014).....	16
<i>Slika 11.</i> Podaja z eno roko iz vodenja za hrbtom (Foto: Kolenič, 2014).....	17
<i>Slika 12.</i> Podaja z eno roko iz vodenja v tla (Foto: Kolenič, 2014).....	17
<i>Slika 13.</i> Podaja z odbojem z eno roko (sodniški met) (Foto: Kolenič, 2014).....	18
<i>Slika 14.</i> Podaja z odbojem z eno roko po skoku (Foto: Kolenič, 2014).....	18
<i>Slika 15.</i> Podaja nad obroč (Foto: Kolenič, 2014).....	19
<i>Slika 16.</i> Podaja nad obroč iz protinapada (Alley-Opp (Basketball), 2014).....	20
<i>Slika 17.</i> Slepa podaja (Foto: Kolenič, 2014).....	20
<i>Slika 18.</i> Program VnosDogodkov 0.1.1 (avtor: Erik Štrumbelj).....	34
<i>Slika 19.</i> Klasifikacija spremenljivk.....	35
<i>Slika 20.</i> Vpogled v program.....	36
<i>Slika 21.</i> Načini (tehnike) podaj, ki se najpogosteje uporabljajo pri najkakovostnejših evropskih igralcih oz. ekipah (15 najpogostejših).....	38
<i>Slika 22.</i> Odstotek enoročnih in soročnih podaj.....	39
<i>Slika 23.</i> Odstotek podaj z obema rokama, dominantno in nedominantno roko.....	39
<i>Slika 24.</i> Število podaj posameznega moštva glede na podaje z obema rokama in enoročne podaje.....	40
<i>Slika 25.</i> Primerjava razmerja posameznega moštva glede na podaje z obema rokama in enoročne podaje.....	40
<i>Slika 26.</i> Število podaj z dominantno in nedominantno roko.....	41
<i>Slika 27.</i> Razmerje med uporabnostjo podaj z dominantno in nedominantno roko.....	41
<i>Slika 28.</i> Odstotek števila neposrednih in posrednih podaj.....	42
<i>Slika 29.</i> Število podaj z obema rokama glede na igralni položaj.....	43
<i>Slika 30.</i> Število podaj z dominantno roko glede na igralni položaj.....	44
<i>Slika 31.</i> Število podaj z nedominantno roko glede na igralni položaj.....	45
<i>Slika 32.</i> Razmerje podaj glede na igralno mesto.....	46
<i>Slika 33.</i> Primerjava načinov (tehnike) podaj med branilci, krili in centri.....	47
<i>Slika 34.</i> Število podaj glede na igralno mesto ter na način, kako igralci podajajo žogo.....	47
<i>Slika 35.</i> Primerjava tipa podaj v prehodnem in postavljenem napadu z obema rokama.....	48

<i>Slika 36.</i> Primerjava tipa podaj v prehodnem in postavljenem napadu z dominantno roko.....	49
<i>Slika 37.</i> Primerjava tipa podaj v prehodnem in postavljenem napadu z nedominantno roko.	50
<i>Slika 38.</i> Primerjava vseh podaj glede na posamezen tip v postavljenem in prehodnem napadu.	51
<i>Slika 39.</i> Razmerja med podajami v postavljenih in prehodnih napadih.....	51
<i>Slika 40.</i> Primerjava uporabnosti vseh podaj v postavljenem in prehodnem napadu.....	52
<i>Slika 41.</i> Primerjava razmerja podaj z obema rokama v postavljenem in prehodnem napadu.....	53
<i>Slika 42.</i> Primerjava razmerja podaj z dominantno roko v postavljenem in prehodnem napadu.	53
<i>Slika 43.</i> Primerjava podaj z nedominantno roko v postavljenem in prehodnem napadu.....	54
<i>Slika 44.</i> Struktura (profil) podaj v postavljenem in prehodnem napadu.	55
<i>Slika 45.</i> Povprečna razdalja podaj v metrih, glede na postavljen in prehodni napad.	56
<i>Slika 46.</i> Primerjava povprečne razdalje ene podaje med posameznimi moštvi.....	56
<i>Slika 47.</i> Primerjava skupne razdalje vseh podaj posameznih moštev.	57
<i>Slika 48.</i> Odstotek vseh podaj glede na osebno in consko obrambo.....	58
<i>Slika 49.</i> Primerjava števila podaj posameznega moštva na osebno in consko obrambo.....	58
<i>Slika 50.</i> Primerjava strukture podaj na tip obrambe, ki ga igra moštvo (osebna, conska).	59